

Základní škola a Praktická škola Kutná Hora, příspěvková organizace
Na Náměti 417, 284 01 Kutná Hora 1

Tel/fax: 327512085 e-mail: spskh@cbox.cz IČO: 70836230 IZO: 600021785 www.zsaprskh.cz DS: 5i9xc7q

Minimální preventivní program školy

Školní rok: 2024 - 2025

Vypracoval (aktualizoval): Mgr. Martina Veberová

OBSAH:	str.
1. ÚVOD	2
2. SWOT ANALÝZA ŠKOLY	3
3. PRIMÁRNÍ PREVENCE	11
4. KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY	23
5. HODNOCENÍ MPP ZA ROK 2022/2023	24
6. PRIMÁRNÍ PREVENCE 2023/2024	32
• Mapování nežádoucích jevů	32
• Dotazníkové šetření - “Školní klima, návykové látky“	33
• Návrhy řešení, preventivní opatření	42
• Rizikové chování – plán akcí na rok 2024/2025	44
7. PŘÍLOHY	48
Legislativa	48
Sociální síť	50
Náměty na vedení hodin – prevence kouření	53
Nabídka preventivních besed MěÚ KH	60
ACET – Zvol si život, Hledači pokladů, Programy rozvojové pomoci	61
Návrh realizace dlouhodobého programu primární prevence 2. st.	64

1 ÚVOD

Vytvoření postojů, hodnot a podíl na formování dětské osobnosti není jen zodpovědností rodiny, ale také školy. Škola musí vytvořit patřičná opatření vedoucí k ochraně dítěte před možnými podobami rizikového chování. Pojem rizikové chování nahrazuje v dnešní době již zastaralý pojem sociálně patologické jevy. Tento výraz se však stále používá v legislativních dokumentech.

Rizikovým chováním rozumíme takové vzorce chování, v jejichž důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost.

Nejčastěji do konceptu rizikového chování řadíme: šikanu a násilí ve školách, vč. dalších forem extrémně agresivního jednání, dále záškoláctví, užívání návykových látek, nelátkové závislosti (gambling, problémy spojené s nezvládnutým využíváním PC atd.), užívání anabolik a steroidů, obecně kriminální jednání, sexuálně-rizikové chování, vandalismus, xenofobii, rasismus, intoleranci a antisemitismus, komerční zneužívání dětí, týraní a zneužívání dětí atd.“

Za prevenci rizikového chování považujeme jakékoli typy zdravotních, sociálních, výchovných či jiných intervencí směřujících k předcházení výskytu rizikového chování, zamezujících jeho další progresi, zmírňujících již existující formy a projevy rizikového chování nebo pomáhajících řešit jeho důsledky.

Zárukou úspěšných preventivních programů na školách jsou především nadšení organizátoři s ochotou věnovat programům a obecně prevenci na školách dostatek námahy a především času. Úspěšnost programů se dále zvyšuje zapojením žáků do realizace preventivních programů

Preventivní program školy (PPŠ) je vydán Metodickým pokynem k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, (MŠMT ČR č.j.: 20 006/2007/51), jenž radí do prevence sociálně patologických jevů konzumaci drog, kriminalitu, gambling, šikanu, záškoláctví, rasismus, xenofobii, antisemitismus. Cílem MPP je formovat osobnost žáka, která je schopná orientovat se v dané problematice, dělat zodpovědná rozhodnutí, nakládat vhodně se svým volným časem a zvládat sociální dovednosti.

2 SWOT ANALÝZA ŠKOLY

Základní škola a Praktická škola Kutná Hora poskytuje vzdělávání žákům se zdravotním postižením, které se nemohou pro své mentální postižení vzdělávat v běžném typu základní školy. Škola dále poskytuje možnost přípravy dětí, nejen z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami, k nástupu do 1.ročníků základní školy. Ve školní družině je zabezpečována výchova mimo vyučování.

Škola může poskytnout vzdělání i pro žáky imobilní. K dispozici má bezbariérový vstup a výtah, který umožňuje bezproblémový pohyb po budově školy

Výuka probíhá ve 13 učebnách (vybavenými TV, DVD přehrávači, PC), z nichž je pět učeben vybaveno interaktivní tabulí a v 5 odborných učebnách (počítačová učebna, cvičná kuchyň, keramická dílna, chlapecká a dívčí dílna). Součástí školy je nově zrekonstruovaný tělovýchovný sál, dvě oddělení školní družiny, hřiště na míčové hry, pískové doskočiště, plocha na zájmovou činnost žáků a pozemek pro pracovní činnosti.

Z hlediska materiálně technického je škola velmi dobře vybavena kompenzačními pomůckami potřebnými k výuce zdravotně postižených žáků.

Základní údaje o škole

Adresa:	Základní škola a Praktická škola Kutná Hora, Na Náměti 417 PSČ: 284 01
Telefon:	327 512 085
Ředitelka:	Mgr. Ludmila Janoušková
Statutární zástupce:	Mgr. Jaroslava Stehlíková
Typ školského zařízení:	Škola pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami
Právní forma:	Příspěvková organizace
Identifikace ředitelství:	600021785
Datum zařazení do sítě škol:	6. 12. 2001
Zřizovatel:	KÚ Praha, Zborovská 11, Praha 5

Součásti školy:

1. Základní škola	79 žáků
2. Základní škola speciální	24 žáků
3. Praktická škola	12 žáků
4. Přípravná třída	28 žáků
5. Školní družina	35 žáků

Počet pracovníků školy	39
Počet pedagogických pracovníků	33
Počet nepedagogických pracovníků	6
Počet žáků	143

Třídnictví a úvazky učitelů

Základní škola

Třída pro žáky s vadami řeči

Mgr. Jaroslava Turková

Bc. Nikola Severinová – asistentka pedagoga

Monika Domasová – asistentka pedagoga

1. třída

Mgr. Martina Dudlová

Bc. Šárka Jeřábková – asistentka pedagoga

3. třída (2., 3., 4. roč.)

Mgr. Vlasta Králová

Milena Čurejová – asistentka pedagoga

6. třída (5. a 6. roč.)

Mgr. Martina Veberová

Eva Muziková – asistentka pedagoga

7. třída (7. a 9. roč.)

Mgr. Jaroslava Lázničková

Pavel Franc – asistent pedagoga

8. třída

Mgr. Helena Musilová

Markéta Suchánková – asistentka pedagoga

ZŠ speciální

PTA	Mgr. Monika Matoušková
PTB	Mgr. Júlia Holíková Diana Drahotová – asistentka pedagoga
PTC	Mgr. Radka Hatačková

Přípravný ročník ZŠ

1. Mgr. Monika Vokounová
Jitka Melounová – asistentka pedagoga
2. Bc. Renáta Pešková
Alena Kameníková – asistentka pedagoga

Praktická škola

Mgr. Klára Viznerová
Mgr. Zuzana Bulandrová
David Jelínek
Dagmar Mikulová – asistentka pedagoga
Jana Hourová – asistentka pedagoga

Školní družina

Bc. Jana Andrlová	vedoucí vychovatelka ŠD
Bc. Lenka Pávková	vychovatelka ŠD
Jitka Melounová	vychovatelka ŠD

Učitelé bez třídnictví:

Mgr. Světlana Vňuková

Mgr. Jana Jelínková

Mgr. Denisa Čermáková

Bc. Jana Andrllová

Bc. Lenka Pávková

Provozní pracovníci

Bc. Leona Krulišová   finanční účetní

Eva Viltová   mzdová účetní

Ing. Michaela Hilgertová   sekretářka

Petr Hošek   školník, topič

Ivana Rytířová   uklízečka

Jaroslava Šimková   uklízečka

Funkce ve škole

Ředitelka školy	Mgr. Ludmila Janoušková
Zástupce ředitele	Mgr. Jaroslava Stehlíková
Zdravotník pro děti	Mgr. Světlana Vňuková
Výchovný poradce	Mgr. Zuzana Bulandrová
Školní metodik prevence	Mgr. Martina Veberová
Koordinátor EVVO	Mgr. Radka Hatáková
ICT správce	Mgr. Vlasta Králová
Koordinátor ŠVP	Mgr. Jaroslava Lázničková

Správce školního serveru „Škola OnLine“ pro ZŠ	Mgr. Júlia Holíková
Správce školního serveru „Škola OnLine“ pro SŠ	Mgr. Klára Viznerová
Bezpečnostní technik	Petr Hošek
Administrativní pracovnice	Ing. Michaela Hilgartová

Mimotřídní práce

Distribuce školních potřeb a učebnic	Mgr. Radka Hatáková
Distribuce metodických materiálů	Mgr. Monika Matoušková
Kabinet Čj, VI	Mgr. Zuzana Bulandrová
Kabinet Hv, Vv	Mgr. Klára Viznerová
Kabinet M, F	Mgr. Světlana Vňuková
Kabinet spec. pomůcek, Aj	Mgr. Jaroslava Turková
Kabinet Př, Z, D	Mgr. Helena Musilová
Kabinet Tv	Mgr. Martina Veberová
Dílna, zahrada	David Jelínek
Správce PC učebny	Mgr. Vlasta Králová
Správce žákovské a učitelské knihovny	Mgr. Martina Dudlová
Správce didaktické techniky	Mgr. Monika Vokounová
Správce cvičné kuchyně	Dagmar Mikulová
Správce sborovny školy	Ing. Michaela Hilgartová
Zabezpečení SHM	Mgr. Jaroslava Lázničková
Správce majetku ŠD ZŠ	Bc. Jana Andrlová
Kulturní akce žáků a učitelů	Ing. Michaela Hilgartová

Vzdělávací program školy:

ZŠ speciální

- ŠVP PASTELKA 2, verze 2010/2011, 79-01-B/01, Základní škola speciální

Praktická škola dvouletá

- ŠVP PASTELKA 3, Školní vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola dvouletá, verze 2012/2013
- ŠVP PASTELKA 5, Školní vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá, verze 2019/2020

Základní škola

- ŠVP „PASTELKA 1“, verze 2023/2024, 79-01-C/01, Základní škola

Školní družina

- Pastelka 1, Školní vzdělávací program pro školní družinu, verze 2010/2011

Umístění školy

Škola leží v historickém centru Kutné Hory, nedaleko náměstí a uprostřed parku. Je největší školou tohoto typu v regionu Kutná Hora.

a) Silné stránky školy

- Vynikající dopravní dosažitelnost (vlak, bus, MHD) z velké spádové oblasti regionu.
- Poloha školy v historickém jádru města.
- Možnost kvalitní společenské a kulturní výchovy (divadlo, kino, galerie, muzeum, atd.).
- Slušné materiální vybavení školy (PC učebna, 5 interaktivních tabulí, školní hřiště, školní dílna, parkoviště školy, keramická dílna + pec).
- Rovnoměrné věkové rozložení pedagogických pracovníků.
- Vysoká odborná způsobilost pedagogů.

- Dobrá znalost romské problematiky u většiny pedagogů..
- Dobrá komunikace vedení školy s rodiči žáků.
- Dobrá a včasná spolupráce s Policií ČR a s OSPOD Kutná Hora při řešení výchovných problémů.
- Výborná spolupráce s DDM „Dominik“ v Kutné Hoře – dopravní soutěže, keramická dílna (od 1.9. 2011 byla ve škole zřízena keramická dílna + ker.pec).
- Spolupráce s oblastní charitou „Maják“ v Kutné Hoře – dílny ručních prací.

b) Příležitosti:

- Maximální využití umístění školy.
- Spolupráce s romským aktivistou.
- Bezbariérový přístup do školy a výtah pro imobilní děti.

c) Rizika:

- Vztahy mezi romskou a neromskou populací.
- Vztahy mezi pedagogickými pracovníky.
- Úbytek financí.
- Zvýšení požadavků na provoz školy.

d) Slabé stránky:

- Výchovné problémy žáků.
- Vztahy mezi pedagogickými pracovníky
- Nekvalitní práce některých pedagogů.

Řešení:

- Podněcovat pedagogy ke studiu a poznávání romské mentality.
- Organizovat předávání zkušeností od úspěšných a zkušených pedagogů.
- Pomocí mimoškolních činností a akcí se snažit o vzájemné chápání a soužití žáků romského a neromského původu i jejich rodičů, vytvořit pozitivní atmosféru na pracovišti.
- Intenzivně působit na zkvalitnění práce učitelů pomocí metodika školy.

Hlavní výchovně vzdělávací priority školy

- Poskytovat základní a základy vzdělání.
- Upevňovat pozitivní mezilidské vztahy žáků.
- Rozvíjet komunikační dovednosti žáků v českém jazyce, v sociálních vztazích a v informačních a komunikačních technologiích.
- Podporovat vytváření zdravého stylu života pomocí zájmových činností žáků.
- Rozvíjet u žáků schopnosti, ve kterých vynikají.
- Pomoci žákům najít profesní orientaci a tím pomoci při zařazení do společnosti.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči probíhá formou individuálních konzultací podle potřeby během celého školního roku. Třídní schůzky jsou rodiči navštěvovány minimálně.

Škola úzce spolupracuje se Speciálním pedagogickým centrem v Kolíně, Pedagogicko-psychologickou poradnou v Kutné Hoře, s Odborem sociálních věcí v Kutné Hoře, dětskými lékaři, s Centrem psychického zdraví v Kolíně, s Domem dětí a mládeže v Kutné Hoře „Dominik“, s Policií ČR a městskou policií, PMS ČR. Dále škola spolupracuje se školami stejného typu nejen v okrese Kutná Hora.

3 PRIMÁRNÍ PREVENCE

Původem slovo pochází z latinského slova *praevenire* a můžeme ho volně přeložit jako opatření učiněná předem, předcházení nežádoucím jevům, včasnou obranu či ochranu.

Prevence je souborem aktivit, zaměřených na předcházení ohrožení u člověka, případně i snižování možných následků a rizik.

Prevence rizikového chování je zaměřena do oblastí:

- násilí, týrání dětí a zneužívání dětí, šikana a záškoláctví
- kriminalita, vandalismus, delikvence
- užívání návykových látek /včetně alkoholu a kouření/
- poruchy příjmu potravy /bulimie, anorexie/
- sekty a sociálně patologická náboženská hnutí
- xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- komerční sexuální zneužívání dětí
- netolismus a gambling

Klasifikace:

- *Všeobecná prevence:* je zaměřena na širší spektrum populace, bez dalšího specifického zaměření, např. školní třída.
- *Selektivní prevence:* je zaměřena na osoby se zvýšeným rizikem vzniku závislosti, u kterých však nebylo užívání návykové látky prokázáno (např. děti s poruchami chování, děti ze sociálně slabých rodin, děti závislých rodičů). Pro vykonání a organizaci selektivní prevence je nutná odbornost a kvalifikovanost preventivy.
- *Indikovaná prevence:* jedná se o prevenci zaměřenou na jedince, kteří vykazují známky užívání návykové látky, ale není u nich možné dané užívání či závislost diagnostikovat.

Specifická primární prevence

Jedná se o aktivity a programy zaměřené na cílenou skupinu populace, u nichž lze v případě absence prevence předpokládat negativní vývoj v oblasti rizikového chování. Programy jsou zaměřeny na menší skupinu dětí, které vedeme k zamyšlení nad svými postoji, učit je zvládat stresové situace, odmítnout návykovou látku. Nejedná se pouze o volnočasové aktivity, ale o cílené interaktivní programy s jasně definovanou cílovou skupinou.

Nespecifická primární prevence

Řadíme sem veškeré aktivity podporující zdravý životní styl, či pomáhají snižovat riziko vzniku a další rozvoj rizikového chování. Dané aktivity však nejsou primárně na daný problém zaměřeny.

Zásady efektivní prevence:

Prevence je považována za efektivní, pokud své cíle splňuje s nejnižšími časovými, personálními a finančními investicemi. Daný program musí být měřitelný, transparentní a užívá náležité metody monitorování a evaluace.

Zásady

- Získání důvěry a schopnost naslouchat.
- Umět s dítětem o drogách informovaně hovořit.
- Předcházet nudě.
- Upevnění hodnot, které usnadní odmítnutí drog.
- Vytvoření zdravých rodinných pravidel.
- Naučit dítě bránit se nevhodné společnosti.
- Posílení sebevědomí.

Programy k prevenci by měli splňovat

- Včasnost programu, který musí odpovídat věku dítěte.
- Interaktivně vedené programy.
- Program zahrnuje většinu žáků.

- Program zahrnuje získávání potřebných dovedností pro odmítání nejen návykových látek, zvládání stresu a osvojení sociálních dovedností.
- Program respektuje specifika žáků a jejich soc. prostředí.
- Do programů jsou zapojeny pozitivní vrstevnické modely.
- Program je zaměřen na legální i nelegální návykové látky.
- Program využívá více strategií, je komplexní, soustavný a dlouhodobý.
- Program připouští možné komplikace a nabízí možnost řešení.

Preventivní programy na škole

Zárukou úspěšných preventivních programů na školách jsou především nadšení organizátoři s ochotou věnovat programům a obecně prevenci na školách dostatek námahy a především času. Úspěšnost programů se dále zvyšuje zapojením žáků do realizace preventivních programů – př.: peer programy či samotné interaktivně vedené programy. Důraz programů musí být kladen na systematickост a soustavnost. Jednorázové přednášky či besedy bez další návaznosti nemají žádný efekt, je zapotřebí na žáky působit celým školním rokem. Úspěšnost v působení na žáky se zvyšuje i mimoškolními akcemi typu výletů, víkendových pobytů, při kterých vzniká přirozená pozitivní nálada a sounáležitost skupiny. Hlavním úkolem preventivních programů by mělo být předcházení či oddálení nežádoucích jevů, podávání pravdivých informací týkajících se dané problematiky s vytvořením pozitivních hodnot a schopností čelit daným nástrahám. Pro školu je nezbytná zpětná vazba na vedené programy.

Sekundární prevence

Cílem sekundární prevence je zabránění nepříznivého vývoje a zhoršení stavu u již vzniklého defektu nebo efektivity.

Terciární prevence

Cílem terciární prevence je předejít rozvoji poškození způsobené např. užíváním návykových látek. Jedná se o úkol následných (dispenzárních) služeb, které bývají řešeny převážně na specializovaných místech.

- **Strategie účinné** – kontinuální a komplexní programy, interaktivní programy, především programy pomáhající čelit dětem a mládeži sociálnímu tlaku, zaměřené

na asertivní chování, zkvalitnění komunikace, nenásilné zvládání konfliktů, nácvik odmítání návykových látek, zvyšování zdravého sebevědomí, zvládání úzkosti a stresu apod., viz další charakteristiky účinných programů níže

- **Strategie neúčinné** – např. zastrašování, citové apely, prostá informovanost, jednorázové akce, potlačování diskuse; hromadné aktivity nebo promítání filmu by měly být pouze doplňkem, na který by měl vždy navazovat rozhovor v malých skupinkách, zpracování tématu. (neúčinná je i strategie „Prostě řekni ne“ zaměřená jen na abstinenci – USA, sporná otázka Teorie vstupní drogy). Nefungují programy bez interakce, jednorázové, neodpovídající potřebě cílové skupiny, vedené osobami bez dostatečných zkušeností a bez respektu. Neefektivní je se spoléhat na jeden typ programů, kampaně ve sdělovacích prostředcích, setrvačnost a školní politika nulové tolerance vylučování, tvrdé tresty, testování z moči apod.)

Konkrétní témata primární prevence ve vzdělávacím procesu

Klíčové vyučovací oblasti

- oblast zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa, pohybové aktivity
- oblast společenskovední – formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence
- oblast přírodovědná – biologie člověka, fyziologie, chemie
- oblast rodinné a občanské výchovy
- oblast sociálně právní – právní aspekty sociálně patologických jevů, postoj společnosti k společensky nežádoucím jevům, práva dítěte apod.

První stupeň – přípravná třída, pomocné třídy, 1. 2. a 3. třída

- se přiměřenou formou zaměřují na vztah dětí k okolí, k cizím lidem, vazbu na rodinu, bezpečnost a ochranu zdraví

Ve 4. – 5. třídě se seznamují s účinky návykových látek a následky jejich užití, s tématy zdraví, nemoc, rodina, bezpečí, dopravní problematikou

V těchto třídách vyučuje převážně jeden učitel, který dobře zná žáky a pozná míru předávaných informací.

Na *druhém stupni* je situace trochu odlišnější, učitelé se ve třídách střídají, je tedy důležitější vzájemná spolupráce vyučujících.

Témata primární prevence v předmětech

Výchova ke zdraví – samostatný předmět v 8. a 9. ročníku a PrŠ

Občanská výchova-kromě odmítání alkoholu, kouření a drog by si měli žáci osvojit i další schopnosti a dovednosti pro život:

- jak čelit tlaku okolí, spolužáků, party
- jak komunikovat s dospělými, s vrstevníky i mladšími dětmi
- jak vytvářet kamarádské vztahy
- jak se přiměřeně prosazovat (asertivita)
- jak se lépe ovládat a rozhodovat
- jak nenásilně zvládat konflikty

- jak rozpoznávat následky určitého jednání (a tím zvýšit odpovědnost za vlastní chování)
- postavení závislého člověka ve společnosti

Přírodopis – seznámení s účinky drog na lidský organismus, odpovědnost za zdraví, zdravý životní styl

Zeměpis – zeměpisné rozšíření toxických rostlin, cesty drog do Evropy

Dějepis – používání návykových látek z historického hlediska

Český jazyk – komunikační dovednosti

Chemie – vysvětlit chemickou podstatu některých drog a jejich účinky

Tělesná výchova – výchova ke zdraví, sport – využití volného času

Výtvarná a hudební výchova – lze využívat estetického hlediska, zapojení do soutěží s danou tematikou

Prevence rizikového chování je součástí učebních osnov a je začleněna do schválených Standardů základního vzdělávání, které obsahují i výchovu ke zdravému životnímu stylu. Je třeba, aby různé aspekty preventivního působení byly mezipředmětově koordinovány.

Znalostní kompetence

Základní škola

1. – 3. ročník

- pojmenovat a orientovat se v různých lidských činnostech
- smysluplně využívat volný čas
- řídit se základními pravidly společenského chování
- rozlišovat členy rodiny, blízké příbuzné, vztahy mezi nimi
- respektovat odlišnosti spolužáků
- ukázat na modelové situaci, jak se chovat při setkání s cizími lidmi
- praktikovat základní hygienické návyky včetně sebeobsluhy
- chovat se tak, aby neohrožoval sebe ani ostatní
- osvojit si dovednosti potřebné k roli chodce
- vybudovat si kladný vztah k pohybové aktivitě

4. – 5. ročník

- ukázat a pojmenovat základní orgánové soustavy a vysvětlit jejich funkci

- zvládnout praktické výstupy první pomoci
- zdůvodnit nutnost dobré fyzické kondice
- osvojit si dovednosti potřebné pro jízdu na kole
- vymezit nejdůležitější etapy lidského života
- ukázat na modelové situaci odmítnutí návykové látky (druhy, gamblerství)
- chovat se v souladu se školním řádem, s pravidly slušného chování
- charakterizovat šikanu, týrání, zneužívání, vulgární chování, krádež
- prokázat znalost svých povinností a práv
- vysvětlit, jak souvisí tělesná zdatnost se zdravím

6. – 9. ročník

- (s pomocí učitele se) seznámit se základními aktuálními právními předpisy týkajícími se rodiny
- vysvětlit roli matky a otce v rodině, rozlišit úplnou a neúplnou rodinu, vymezit úlohy jednotlivých členů rodiny
- rozpoznat morální a nemorální chování
- objasnit základní pravidla společenského chování a mravní hodnoty jedince
- vysvětlit, co je národnostní menšina a co to je rasismus
- uvést na konkrétních příkladech vlastnosti důležité mezi přáteli
- rozpoznat pravidla slušného chování,
- získat ohleduplný vztah ke starým lidem, nemocným a postiženým jedincům
- na modelových situacích předvést vhodný způsob komunikace
- rozpoznat porušování společenských norem
- při setkání s vandalismem správně posoudit, zda může zasáhnout sám nebo je třeba přivolat na pomoc další osoby
- objasnit soužití v multikulturní společnosti
- vysvětlit své nejbližší cíle po ukončení školní docházky
- posoudit význam ochrany lidských práv a svobod
- na konkrétních příkladech uvést, jak přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých
- vysvětlit práva a povinnosti občana, objasnit význam demokratické společnosti
- vysvětlit pojem právo
- znát svá práva, ale i povinnosti

- popsat některé možné postihy protiprávního jednání
- rozeznat jednotlivé druhy právních dokumentů a způsoby jejich užití
- vyhledat potřebný úřad a jeho oddělení k vyřízení své žádosti
- objasnit význam sociální péče pro potřebné občany
- vyhledat instituce sociálního a zdravotního zabezpečení v Kutné Hoře
- popsat situace, ve kterých se může setkat
- s drogami, hrami na automatech a dalšími nebezpečnými aktivitami
- na modelovém příkladě požádat o pomoc v krizovém centru při vyloučení z rodiny
- vysvětlit vznik a vývoj dítěte
- uvědomit si klady plánovaného rodičovství
- určit hlavní příčiny nemocí
- rozlišit příznaky a prevenci u běžných nemocí
- vysvětlit zásady první pomoci a prakticky poskytnout první pomoc
- používat zásady bezpečné práce ve škole
- preferovat životní styl bez drog a jiných škodlivin
- uvést fyziologické změny ve vývoji člověka
- uvést tělesné, duševní a společenské rozdíly mezi dítětem a dospělým člověkem
- uvést zásady zodpovědného sexuálního chování
- se spolužáky sestavit pravidla chování žáků ve třídě
- uvést, ve které vnitřní normě školy jsou daná pravidla chování žáků a pracovníků školy a práva a povinnosti žáků a jejich rodičů
- rozpoznat vhodné způsoby chování mezi vrstevníky a k opačnému pohlaví
- vymezit role jednotlivých členů rodiny
- uvést s pomocí učitele lidské vlastnosti důležité pro přátelské a partnerské vztahy
- vymezit pozitivní životní cíle člověka
- vyjádřit své osobní cíle a stanovit s pomocí učitele postupné kroky k jeho dosažení
- s pomocí učitele budovat zdravé sebevědomí
- respektovat možnosti zdravotního stavu svého i svých spolužáků
- (s pomocí učitele) vysvětlit pojmy AIDS, virus HIV
- (s pomocí učitele) objasnit zdravý životní styl
- uvést zásady zdravého způsobu stravování
- aplikovat prakticky znalosti první pomoci na modelových situacích

Základní škola speciální

1. – 3. ročník

- rozlišovat členy rodiny, blízké příbuzné, jejich stáří, vztahy mezi nimi
- umět pojmenovat své spolužáky a učitele, kteří ho učí
- řídit se základními pravidly společenského chování
- orientovat se v lidských činnostech
- ukázat na modelové situaci, jak se chovat při setkání s cizími lidmi
- dodržovat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy
- praktikovat základní hygienické návyky včetně sebeobsluhy
- chovat se tak, aby neohrožoval sebe ani ostatní
- ukázat a pojmenovat hlavní části lidského těla
- s pomocí učitele ukázat, kde a co ho bolí, popsat své pocity

4. – 6. ročník

- praktikovat základní hygienické návyky včetně sebeobsluhy
- znát zásady zdravé výživy
- s pomocí učitele ukázat, kde a co ho bolí, popsat své zdravotní potíže
- ošetřit drobné poranění
- zvládnout přivolat pomoc při nehodě, zranění
- dodržovat základní pravidla silničního provozu pro chodce
- chovat se v souladu se školním řádem, s pravidly slušného chování
- respektovat odlišnosti spolužáků
- orientovat se v lidských činnostech
- s pomocí učitele charakterizovat šikanu, týrání, vulgární chování, krádež, zneužívání
- umět vyhledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby

7. – 10. ročník

- popsat situace, ve kterých se může setkat s drogami, hraním na automatech a dalšími nebezpečnými aktivitami
- na modelovém příkladě požádat o pomoc v krizovém centru při vyloučení z rodiny
- Listina základních práv a svobod, základní lidská práva, Úmluva o právech dítěte, práva dítěte a jejich ochrana, rodinné právo
- týrané dítě, zneužívané dítě, šikana, diskriminace
- člověk a právo, práva a povinnosti občana, Ústava ČR a zákony ČR, právní dokumenty občana
- policie, soudy, druhy a postihy protiprávního jednání, trestná činnost mládeže
- na modelových situacích předvést vhodný způsob komunikace
- rozpoznat porušování společenských norem
- uvést na konkrétních příkladech vlastnosti důležité mezi přáteli
- rozpoznat pravidla slušného chování
- uvést konkrétní příklady, jak sám může pomoci starým lidem, nemocným a postiženým jedincům
- s pomocí učitele porovnat národní zvyky a obyčeje v ČR a v zemích, ze kterých pocházejí příslušníci národnostních menšin
- rozpoznat morální a nemorální chování
- popsat na konkrétních příkladech, co je vandalismus
- popsat základní pravidla společenského chování
- vysvětlit, co je národnostní menšina a co je rasismus
- vysvětlit roli matky a otce v rodině
- rozlišit úplnou a neúplnou rodinu
- vymezit úlohy jednotlivých členů rodiny
- vysvětlit pojem náhradní rodinná péče
- podle etikety poznat chemické výrobky používané v domácnosti
- bezpečně pracovat s chemickými přípravky běžnými v domácnosti
- poskytnout první pomoc při popáleninách, poleptání
- popsat zásady ochrany osob a zdraví při úniku nebezpečných látek
- umět prakticky poskytnout první pomoc a přivolat pomoc

- předvést různé způsoby komunikace v navozených modelových problémových situacích
- zaujímat odmítavé postoje ke všem formám násilí mezi spolužáky a vyhledat (v případě potřeby pomoc)
- se spolužáky sestavit pravidla chování žáků ve třídě
- uvést, ve které vnitřní normě školy jsou daná pravidla žáků a pracovníků školy a práva a povinnosti žáků a jejich rodičů
- rozpoznat vhodné způsoby chování mezi vrstevníky a k opačnému pohlaví
- vymezit role jednotlivých členů rodiny
- uvést s pomocí učitele lidské vlastnosti důležité pro přátelské a partnerské vztahy
- uvést zásady správného způsobu stravování, s pomocí učitele sestavit vyvážený jídelní režim
- uvést příklady vhodné a nevhodné výživy
- vyjmenovat návykové látky
- posoudit, jak poškozují zdraví
- posoudit, jak patologické hráčství ohrožuje hráče a jeho rodinu
- použít důležitá telefonní čísla
- vyhledat číslo na linku důvěry a vyhledat telefonní číslo na policii
- s pomocí učitele sestavit postup, jak se zachovat v různých modelových situacích

Stálé činnosti závazné pro všechny pedagogické pracovníky

- seznámit se školním řádem a provést poučení o bezpečnosti práce v předmětech Tv, Pv, (dílna, kuchyň, zahrada) a poučení zapsat do třídních knih
- exkurze, vycházky a výlety hlásit písemně alespoň 1 den předem v ředitelně (udání místa, času, dozoru, návrat ...) po skončení nahlásit splnění cílů
- vést žáky k šetrnému zacházení se společným majetkem a jeho úmyslné poškozování postihovat
- praktikovat tělovýchovné chvíle i mimo Tv, pěstovat v žácích návyk na sport
- ve vlastenecké výchově využít jakékoliv příležitosti k pravdivému přiblížení všech historických událostí a zaměřit se na náš region
- v mravní výchově dodržovat plnění školního řádu; bojovat proti projevům šikanování, proti drogám; kriminalitě

- problémové žáky řešit hned s výchovnou poradkyní, se zákonnými zástupci žáků, pedagogicko – psychologickou poradnou, OPD, PČR
- věnovat zvýšenou pozornost estetické výchově a kulturnímu vystupování a vyjadřování žáků
- dodržovat a uplatňovat v práci „Úmluvu o právech dítěte“, důkladné seznámení pracovníků školy s výklady jednotlivých ustanovení, dodržovat oznamovací povinnost, respektování názorů žáků, osobnost žáka, podporovat jeho zájmy, zabránit jakémukoli zesměšňování a utlačování žáků ze sociálně slabého prostředí, působit na odpovědné jednání rodičů vůči svému dítěti, zákaz diskriminace z jakéhokoli důvodu, umožnit vzdělávání lidem s hlubším mentálním či kombinovaným postižením v praktické škole a ÚSP

Stálé činnosti závazné pro třídní učitele

- kontrola žákovských knížek
- kontrola třídních knih
- příprava třídních knih pro zápisy ostatních vyučujících (týden, datum, předmět kontrola nepřítomnosti žáků)
- kontrola estetické úrovně třídy
- kontrola dodržování školního řádu

4 KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Krizový plán je veden jako samostatný přílohový dokument a je nedílnou součástí MPP.

Obsah krizových plánů:

1. Prevence a řešení šikanování
2. Kyberšikana
3. Zneužívání omamných a psychotropních látek (OPL)
4. Agrese ve škole
5. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
6. Poruchy příjmu potravy
7. Sebepoškozování
8. Zajištění předmětů mající charakter zbraní a předmětů nepatřících do školy (nože, pornografie, chemikálie)
9. Krizový plán v případě ozbrojeného útoku ve škole
10. Záškoláctví
11. Sociální síť

5 HODNOCENÍ MPP ZA ROK 2023/2024

“Cílem působení v oblasti prevence rizikového chování je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku“

Minimální preventivní program byl plněn všemi vyučujícími průběžně během vyučovacích hodin. Učitelé citlivě a nenásilně začleňovali informace do tematických plánů.

Realizace programů primární prevence byla v souladu s platnými vládními nařízeními a doporučeními.

Materiály k problematice rizikového chování jsou k dispozici všem učitelům ve sborovně, videokazety a CD jsou součástí videotéky školy. Problematika rizikového chování je zmiňována nejen na poradách pedagogických pracovníků, ale i průběžně při řešení vzniklých problémů. Vzhledem k tomu, že škola velmi úzce spolupracuje s PPP, SPC, SVP, OSPOD, PČR a rodiči jsou tyto problémy bezodkladně řešeny.

Ve školním roce 2023 – 2024 byl z rozpočtu Středočeského kraje realizován program primární prevence zaměřený na žáky PT tříd a žáky Praktické školy. Celková výše příspěvku činila 9 000 Kč. Program byl složen ze 6 besed po 2 vyučovacích hodinách. Realizátorem programu byla organizace ACET ČR z.s.

V rámci DVPP byla uskutečněna beseda a proškolení pedagogů na problematiku šikany ve škole – lektor Mgr. Jiří Maléř, “Šikana ve škole 1. a 2. část“. ŠMP seznámil pedagogy s problematikou extremismu – radikalismu a návykových látek ve škole.

Pro rok 2023 byl škole přiznán neinvestiční účelový příspěvek z rozpočtu Středočeského kraje na realizaci aktivit z oblasti specifické primární prevence ve výši 9 000,- Kč.

Jednou z nejdůležitějších aktivit je vhodné využití volného času dětí, protože i když se zde o drogách téměř vůbec nemluví, mají bezesporu obrovský vliv na formování osobnosti mladého člověka. Proto bylo nabídnuto žákům velké množství zájmových kroužků.

Splněné cíle primární prevence rizikového chování

- Formou dotazníku byly zjištěny potřeby v oblastech PP
  - šikana a záškoláctví
  - užívání návykových látek /včetně alkoholu a kouření/
  - netolismus
- Finanční podpora školní preventivní strategie
- Vytváření metodických materiálů
- Zapojování rodin do života školy
- Zajištění dostatku zájmových kroužků organizovaných školou
- Zajištění odborných přednášek a besed k posílení prevence rizikového chování
ACET – 1: st. a 2. st.

ZÁJMOVÉ KROUŽKY PRO ROK 2023/2024

	Zájmový kroužek	Vedoucí kroužku
1.	Kroužek hudebně pohybový	Mgr. Vokounová, Mgr. Holíková
2.	Kroužek keramický	Mgr. Hatáková, Mgr. Vňuková
3.	Kroužek Šikulky	Kameníková, Bc. Pešková
4.	Kroužek Mladého diváka	Mgr. Bulandrová, Mgr. Viznerová, Mgr. Králová
5.	Kroužek rukodělný	Drahotová, Mgr. Vňuková
6.	Kroužek „Logo“	Mgr. Turková, Suchánková
7.	Kroužek „Tvořivé ručičky“	Melounová
8.	Kroužek výtvarný 1	Muziková
9.	Kroužek filmový	Mgr. Bulandrová
10.	Kroužek doučování	Mgr. Helena Musilová
11.	Kroužek doučování	Mgr. Martina Veberová, Eva Muziková

Akce uskutečněné v rámci primární prevence 2023/2024

Název akce
Září
Pravidla bezpečnosti ve škole – Přt
Zebra se za tebe nerozhledne – 1. tř.
Bezpečnost ve škole a v silničním provozu – LOGO tř.
Pravidla chování ve škole a v silničním provozu – 5. tř.
Bezpečné chování ve škole – 6. tř.
Zebra se za tebe nerozhledne – 6. tř.
Hýbeme se pro radost a zdraví – 6. tř.
Zásady bezpečného chování ve škole, šikana – 7. tř.
Sportovní vyžití ve volném čase – 7. tř.
Pravidla školního života, vztahy, bezpečnost – 7. tř.
Třídní klima, vztahy ve škole, mimo školu – 7. tř.
Vztahy v rodině – 7. tř.
Konflikty v rodině – 7. tř.
Vztahy se spolužáky – PTA
Vztahy mezi spolužáky – prevence, bezpečnost – PTB
Bezpečné chování ve škole – PTC
Terorismus – PTC
Vztahy ve škole, šikana, kyberšikana – PTC
Seznámení se šk. řádem, poučení o bezpečnosti – PrŠ
Rasismus, xenofobie – PrŠ
Říjen
Šikana – vysvětlení pojmu, učíme se říct ne – Přt
Vlastní bezpečí, rizikové chování (PČR) – 1. tř.
Zdravá strava, zdravá výživa – LOGO tř.
Mezilidské vztahy – co to je šikana – 5. tř.
Bezpečný internet – 6. tř.
Sociální síť a kyberšikana – 6. tř.
Světový den šikany – 7. tř.
Nenech si ubližovat – 7. tř.
Proč nekouřit – 7. tř.
Dezinformace – ověřování informací – 7. tř.
Lidská práva – 7. tř.
Práva dítěte, mezilidské vztahy – 7. tř.
Šikana, týrání, zneužívání – 7. tř.
Lidé kolem nás – mezilidské vztahy – PTA

Místo kde žijeme – PTB
Ochrana zdraví, bezpečnost při přípravě – PrŠ
Výživa člověka a její význam pro zdraví – PrŠ
Terorismus a jeho hrozba – PrŠ
Rovnoprávnost nár.menšin – PrŠ
Zdravý způsob života – PrŠ
Životní styl – výživa – poruchy příjmu potravy – PrŠ
Krizové situace v rodině, zanedbávání a zneužívání dětí – PrŠ
Listopad
Co se nesmí, co se smí (PČR) – 1. tř.
Děti a trestné činy (PČR) – 1. tř.
Péče o zdraví – LOGO tř.
Péče o zdraví – 5. tř.
Zebra se za tebe nerozhledne (PČR, MP) – 6. tř.
Tvoje cesta načisto (Policie ČR) – 6. tř.
Chování při sportu, hra fair play, prevence šikany – 7. tř.
Nebezpečí užívání návykových látek, jak jim předcházet – 7. tř.
Zákony, ústava, lidská práva – 7. tř.
GDPR, natáčení videí, publikování – 7. tř.
Bezpečné užívání internetu – PTA
Lidé kolem nás – protiprávní jednání – PTB
Vztahy v rodině – PTC
Bezpečné chování při kontaktu s cizími lidmi – PTC
Kamarádem být, kamaráda mít – ACET – PTC
Vyloučení z rodiny, zneužívané, týrané dítě – PTC
Vandalismus a boj proti němu – PrŠ
Látky poškozující lidské zdraví, odpovědnost za své zdraví – PrŠ
Prosinec
Návykové látky – vysvětlení pojmu, prevence – Př. tř.
Vztahy ve třídě – LOGO tř.
Sociální sítě a jejich nebezpečí – 7. tř.
Škodlivost užívání alkoholu – 7. tř.
Bezpečné chování, mimořádné události – 7. tř.
Protiprávní jednání a jeho následky – 7. tř.
Trestná činnost, orgány právní ochrany – 7. tř.
Zimní svátky – rizika – PTB
Zneužívání léků a návykových látek – PrŠ
Leden
Internet – jaké nám hrozí nebezpečí, prevence – Přt
Bezpečné chování při setkání s cizími lidmi – LOGO
Bezpečné užívání internetu – 5. tř.
Bezpečný internet – 6. tř.

Poruchy příjmu potravy, mentální anorexie a bulimie – 7. tř.
Bezpečný internet – 7. tř.
Kulturní rozmanitost, mezilidské vztahy, rasismus, tolerance – 7. tř.
Právní řád ČR – 7. tř.
Práva a povinnost občana – 7. tř.
Práva dítěte, vztahy v rodině – 7. tř.
Chování v krizovém prostředí
Volný čas – vhodné využití – PTB
Nemorální, protiprávní chování, vandalismus, trestná činnost mládeže – PTC
Diskriminace – PTC
Touha po dobrodružství a objevování – PrŠ
Chemie v praxi – PrŠ
Krizová centra – PrŠ
Krizové situace – PrŠ
Pohlavně přenosné choroby – rizikové sexuální chování – PrŠ
Únor
Zdravá strava a nezdravá – jak pečovat o své zdraví – Přt
Tolerance – chování v rodině – LOGO tř.
Nebezpečí užívání alkoholu, energetických nápojů – 5. tř.
Opakování zásad bezpečné práce s výpočetní technikou, prevence rizik – 6. tř.
Kyberšikana – 7. tř.
Říkat ano, říkat ne – ACET
Nevhodné využívání volného času – PTC
Zneužívání návykových látek – PTC
Trestná činnost – alkoholismus, toxikomanie – PrŠ
Nebezpečí sexuálního zneužívání – PrŠ
Březen
Bezpečnost ve městě a v silničním provozu (MP) – 1. tř.
Mezilidské vztahy – tolerance – LOGO tř.
Nebezpečí užívání drog a návykových látek – 5. tř.
Ponožkový den – tolerance – 6. tř.
Beseda s MP – 6. tř.
Sex, AIDS, vztahy – 7. tř.
Prevence závislostního chování – 7. tř.
Ty – já – on – mezilidské vztahy, tolerance, komunikace – 7. tř.
Šikana, kyberšikana – 7. tř.
Vztahy zdravé, vztahy nezdravé – 7. tř.
Chování v dopravních prostředcích – PTA
Chování v dopravních prostředcích – PTC
Přátelství, partnerství – PTC
Dopravní výchova – rizikové chování – PTC
Encyklopedie, odborná literatura – témata související s RCH, toxikomanie, alkoholismus, gamblersství, šikana – PrŠ

Promiskuita – PrŠ
Sexuální poruchy, úchytky – PrŠ
Duben
Jak se zachovat při nálezu použité jehly – Přt
Prevence šikany – LOGO tř.
Zdravá strava – mentální anorexie, bulimie – 5. tř.
Zdravé vztahy ve třídě – 7. tř.
Vztah k autoritám, zásady slušného chování – 7. tř.
Práva dětí, porušování práv – 7. tř.
Krizové linky, krizová centra – 7. tř.
Co dělat když, krizové situace – 7. tř.
Rizikové chování, mimořádné události – PTB
Nebezpečné látky – PTC
Bezpečné chování během Velikonoc – rizika – PTC
Početí, antikoncepce – rizikové chování – PTC
Květen
Cizí lidé – opatrnost – Přt
Děti v dopravě (PČR, MP) – 1. tř.
Vztahy mezi dětmi – LOGO tř.
Možnosti sportovního využití ve volném čase – 5. tř.
Správné chování v silničním provozu – 7. tř.
Přirozené sociální rozdíly mezi lidmi – 7. tř.
Lidská solidarita – 7. tř.
Internet – vyhledávání, bezpečnost, rizika – 7. tř.
Bezpečnost v kyberprostoru – 7. tř.
Péče o zdraví – PTA
Rizikové chování – vandalismus, party, šikana – PTB
Léčiva, návykové látky – PTC
Bezpečné chování za mimořádných událostí – PTC
Moje tělo jako domov – ACET – PTC
Diskriminace, rasismus – PTC
Nebezpečí náboženských sekt – PTC
Poškozování lidských práv a práv dítěte – PrŠ
Druhy a postihy protiprávního jednání – PrŠ
Červen
Volný čas – jak s ním správně a bezpečně naložit – Přt
Volný čas a jeho smysluplné využití – LOGO tř.
Volný čas a jeho smysluplné využití – 5. tř.
Beseda s metodikem prevence – kyberšikana – 6. tř.
První pomoc – 6. tř.
Volný čas a jeho smysluplné využití – 7. tř.
Bezpečné chování v přírodě – 7. tř.

Pomoc lidem v nouzi – 7. tř.
Krizové situace – 7. tř.
Mimořádné události, bezpečnost – 7. tř.
Seberegulace, seberozvoj, mezilidské vztahy – 7. tř.
Rizikové chování a odpovědnost během prázdnin – PTB
Nebezpečí na sociálních sítích – PTC
Těšíme se na prázdniny – beseda o možném nebezpečí o prázdninách –PrŠ
Trestná činnost mládeže – PrŠ

6 PRIMÁRNÍ PREVENCE 2023/2024

Mapování nežádoucích jevů

	Počet žáků			
		1. st.	2. st	PT
Kouření	reálná zjištění	5	0	0
	podezření	1	7	2
Alkohol	reálná zjištění	0	0	0
	podezření	0	3	1
„měkké drogy“ (marihuana)	reálná zjištění	0	0	0
	podezření	0	3	0
„tvrdé drogy“ (ostatní)	reálná zjištění	0	0	0
	podezření	0	0	0
Šikana	vytlačení jednotlivce z kolektivu	0	0	0
	psychická šikana	0	0	0
	fyzická šikana	0	0	0
	lynčování	0	0	0
	nepodložená podezření	0	0	0
Záškoláctví	do 10 neomluvených hodin	0	0	0
	nad 10 neomluvených hodin	2	0	0
Kriminalita (činy jinak označované za trestné)	násilné povahy	0	0	0
	majetkové povahy	0	0	1
	pod vlivem návykové látky	0	0	0
Týrání dítěte	reálná zjištění	0	0	0
	podezření	0	0	0
Zneužívání dítěte	reálná zjištění	0	0	0
	podezření	0	0	0
Zanedbávání dítěte	reálná zjištění	0	0	0
	podezření	0	0	0
Gamblerství	reálná zjištění	0	0	0
	podezření	0	0	0
Jiné*	reálná zjištění	0	0	0
	podezření	0	0	0

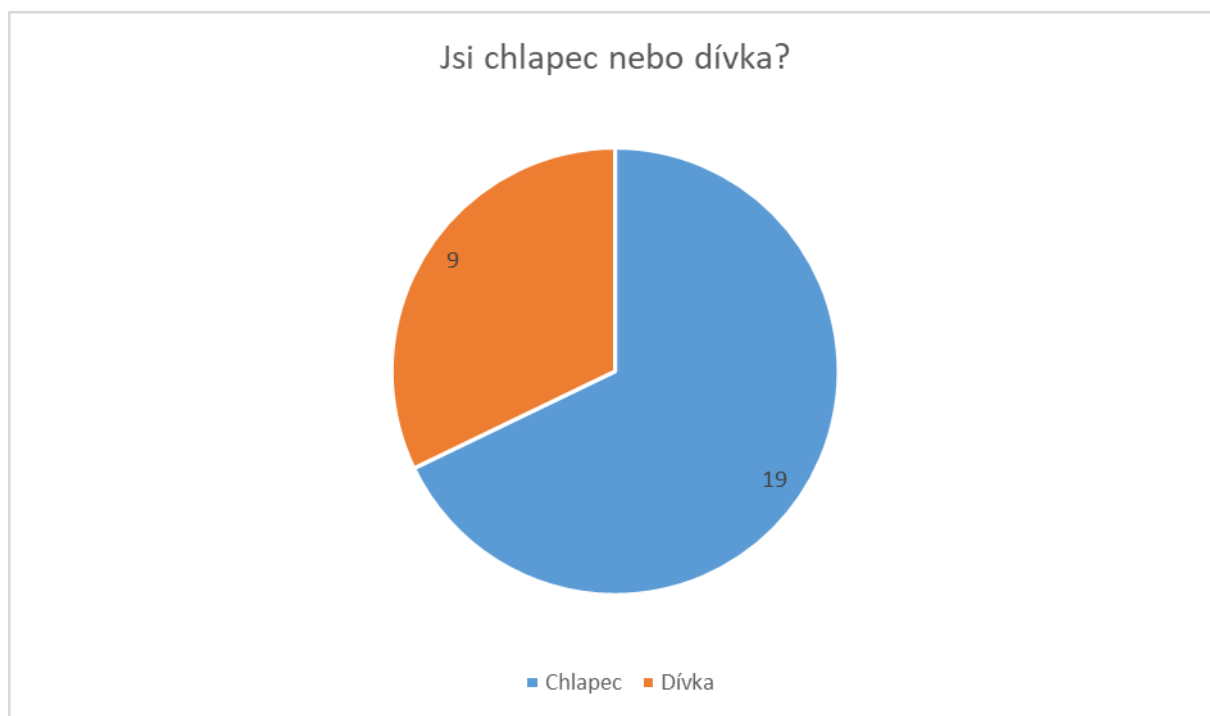

Dotazníkové šetření: “Školní klima/ návykové látky“

Dotazníkového šetření “Školní klima/ návykové látky“ navazuje na dotazníkové šetření “Závislost na internetu – mobilním telefonu/PC“. Zde je třeba dlouhodobě pracovat s problematikou IT technologií a samotného postavení dětí v současném kyberprostoru.

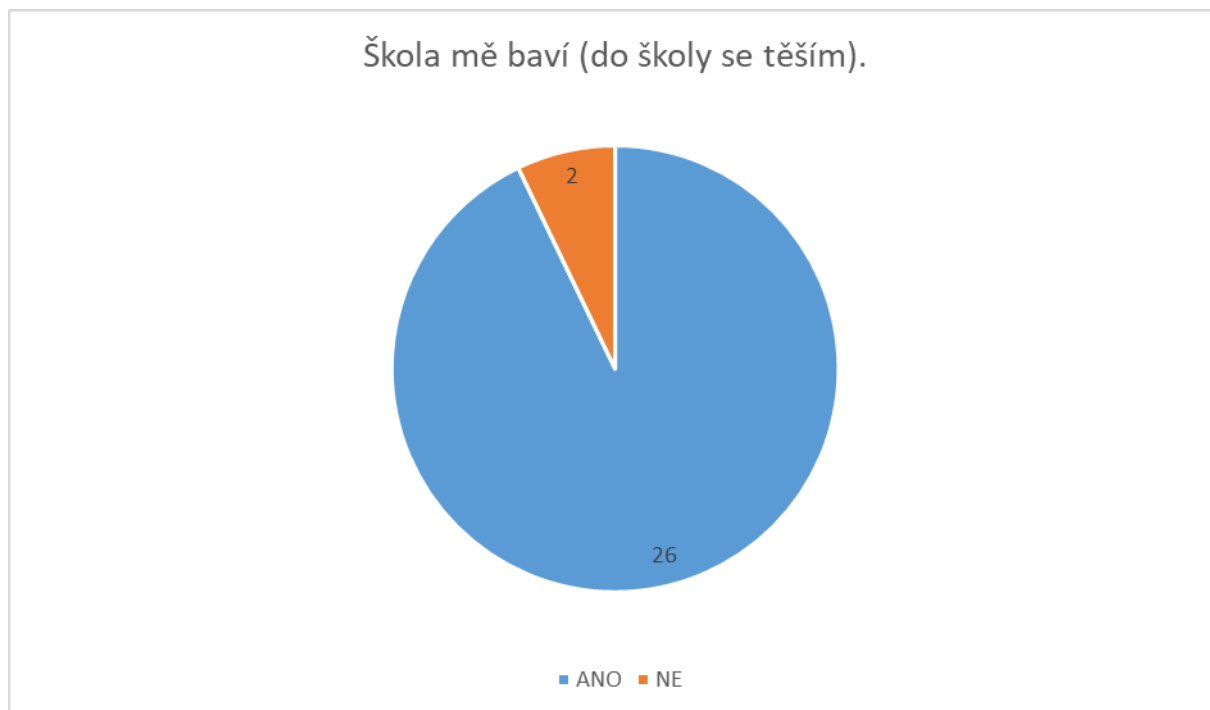
1. Počet respondentů

Graf č. 1 Celkový počet respondentů – 28 žáků

2. Škola mě baví

Graf č. 2

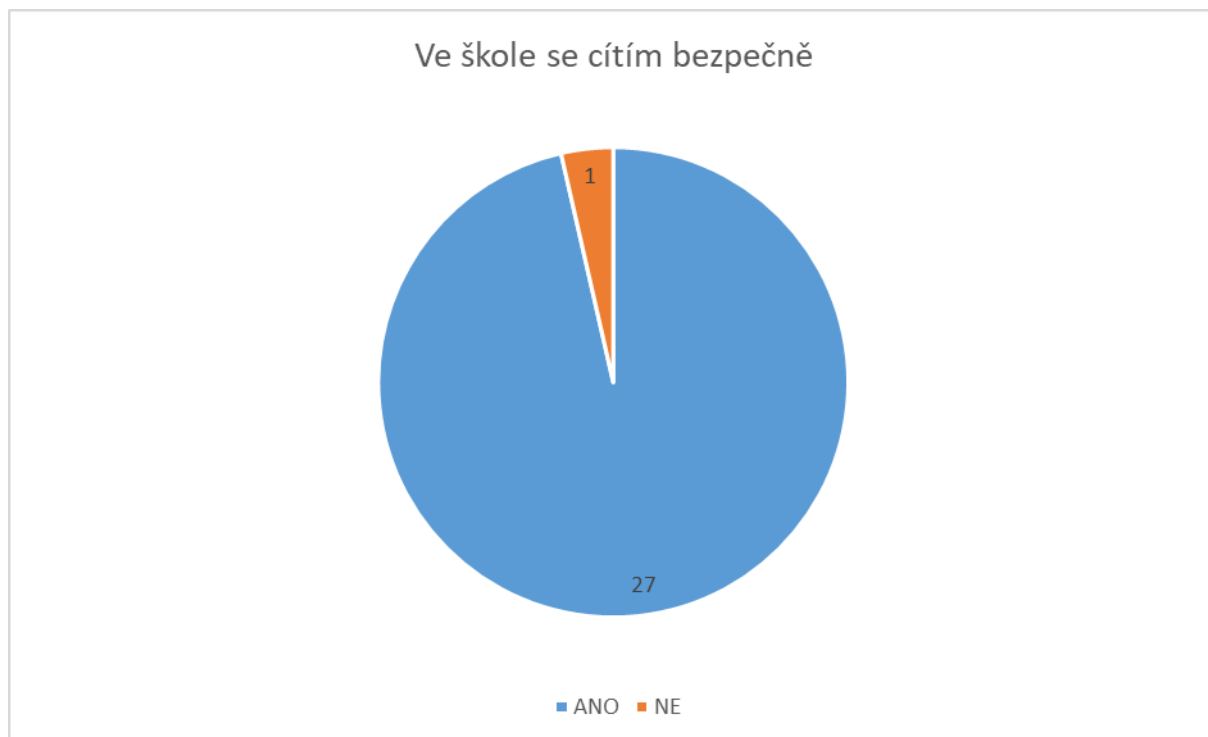
3. Ve škole mám kamarády

Graf č. 3

4. Ve škole se cítím bezpečně

Graf č. 4

5. Třída, kde se učím, se mi líbí

Graf č. 5

6. Ubližuje ti někdo ve škole?

Graf č. 6

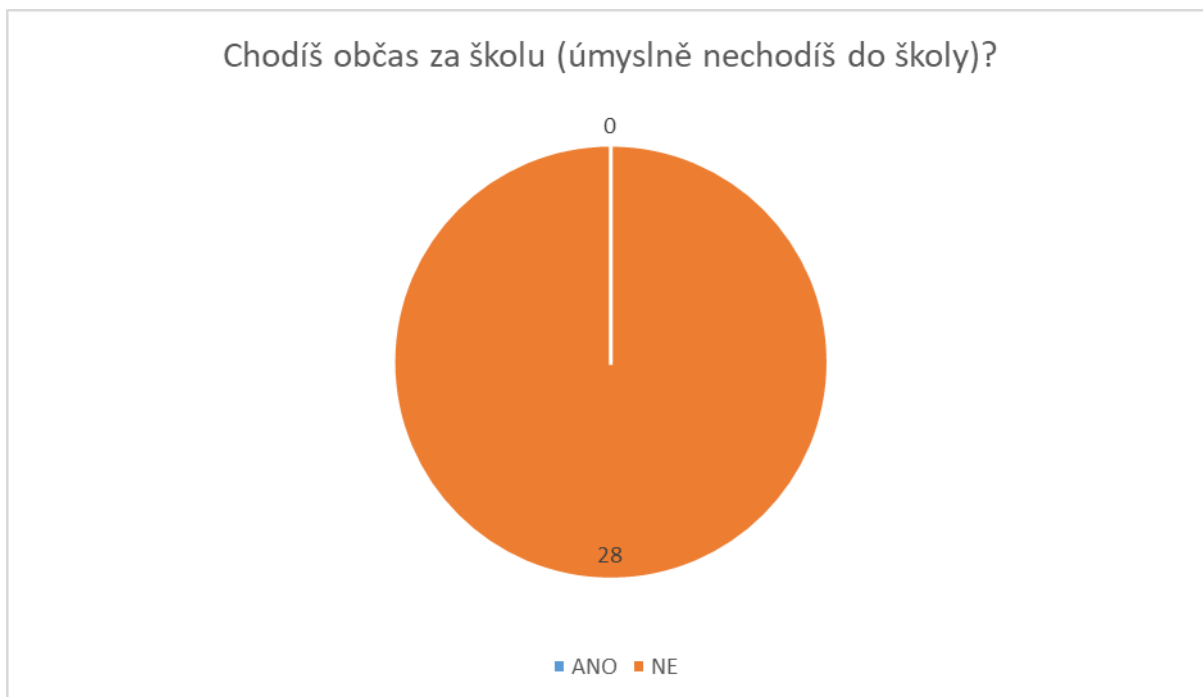
7. Ubližuje ti někdo mimo školu? (doma, u kamarádů)

Graf č. 7

8. Chodíš občas za školu?

Graf č. 8

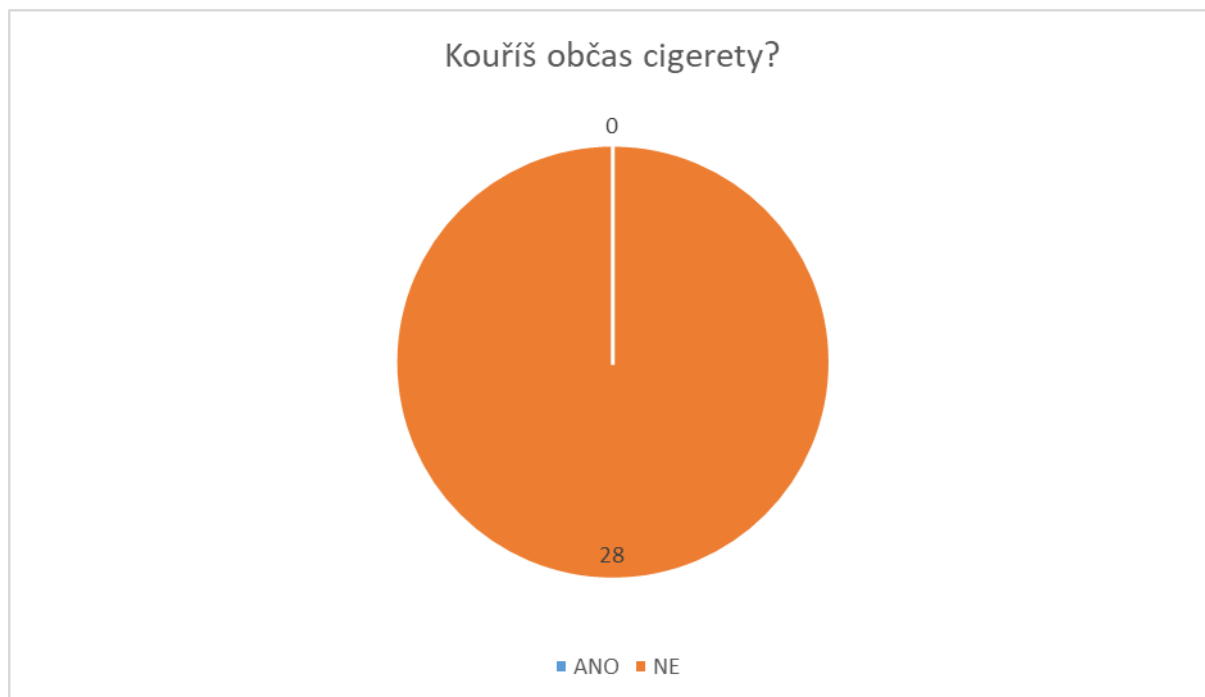
9. Zkoušel jsi kouřit cigaretu?

Graf č. 9

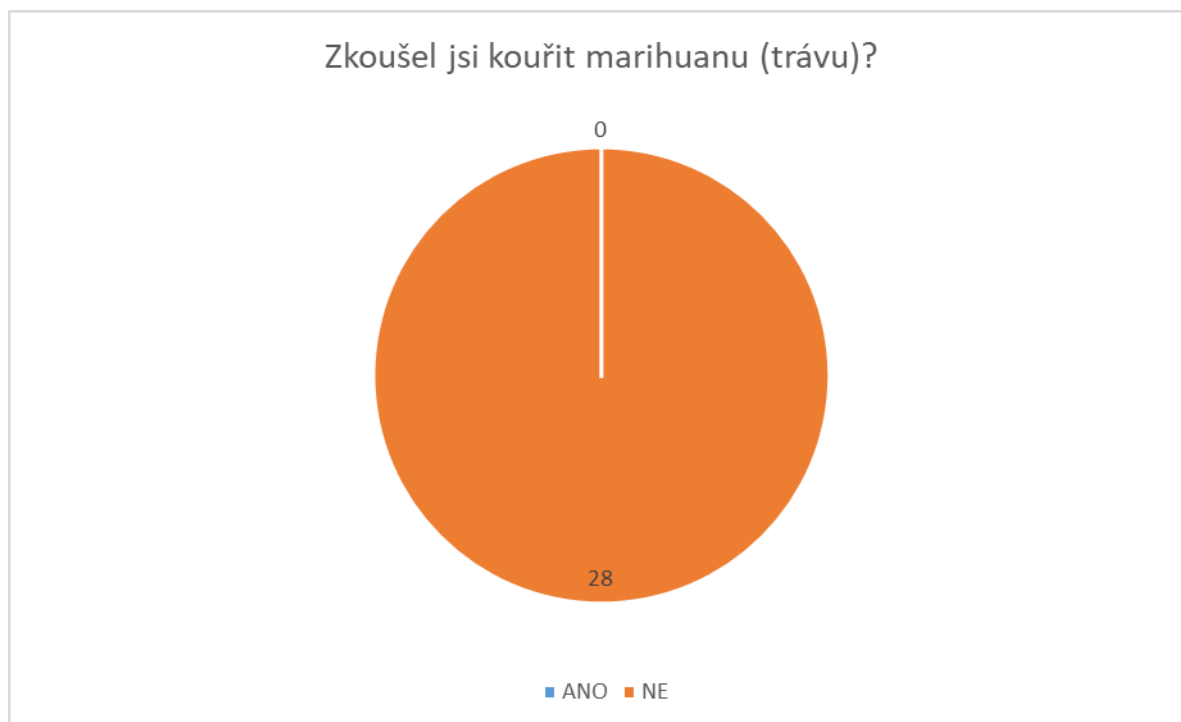
10. Kouříš občas cigarety?

Graf č. 10

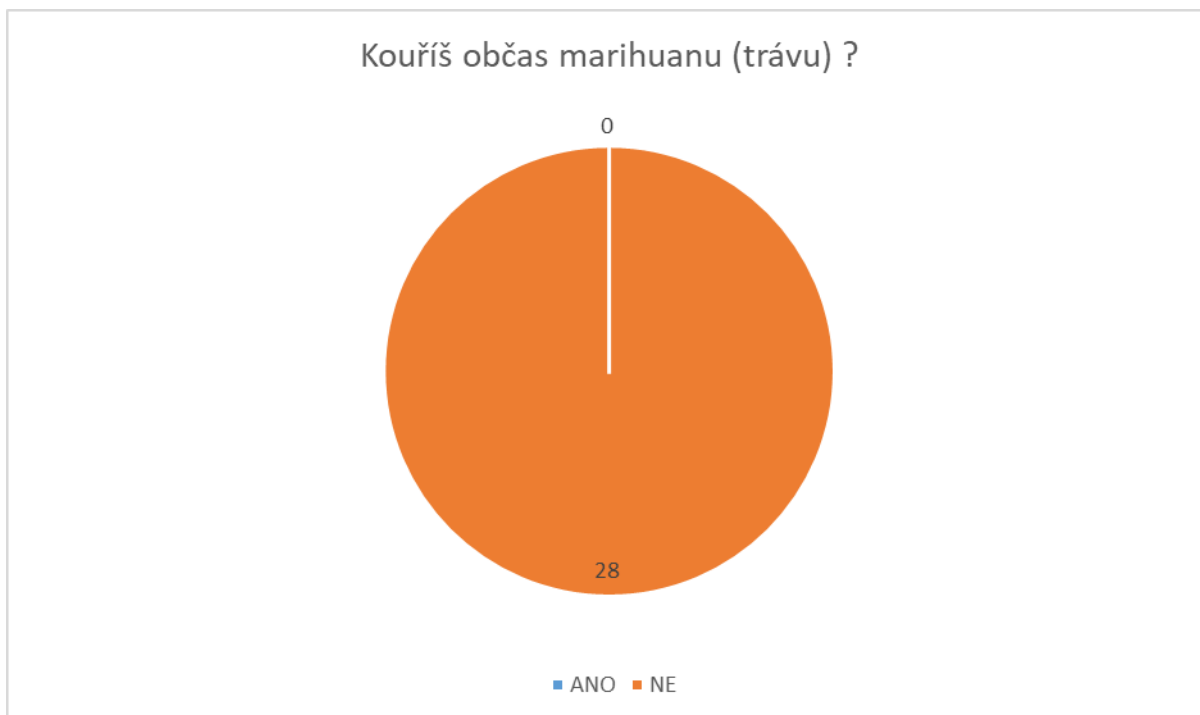
11. Zkoušel jsi kouřit marihuanu?

Graf č. 11

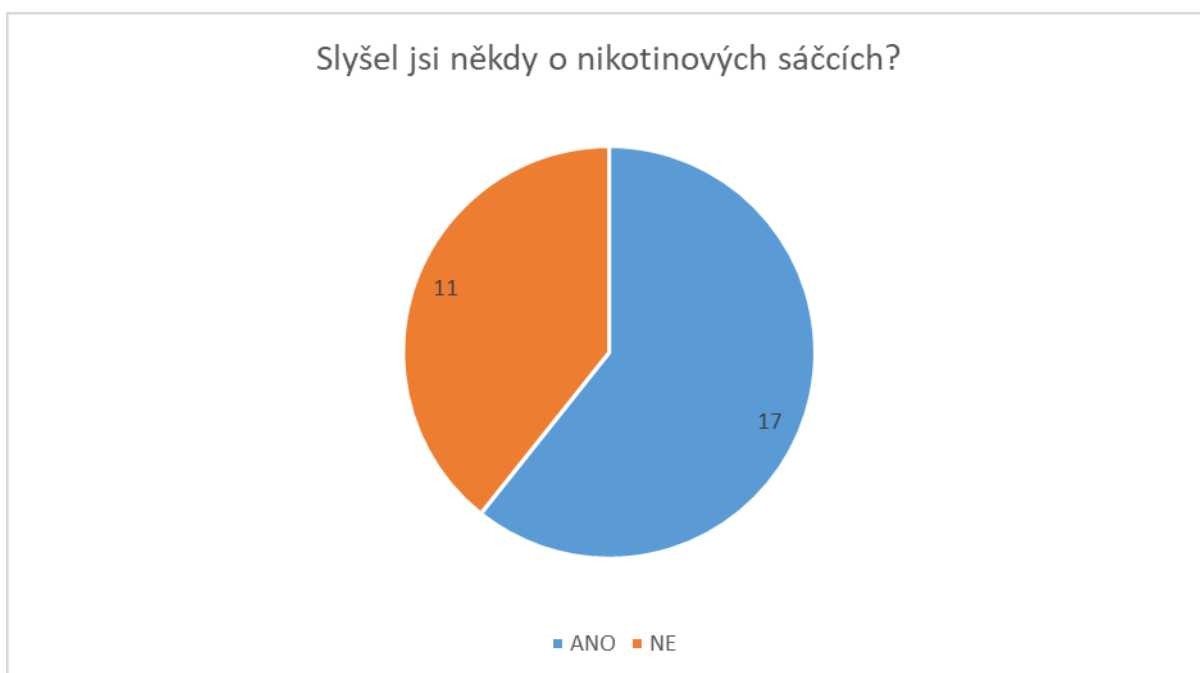
12. Kouříš občas marihuanu?

Graf č. 12

13. Slyšel jsi někdy o nikotinových sáčkích?

Graf č. 13

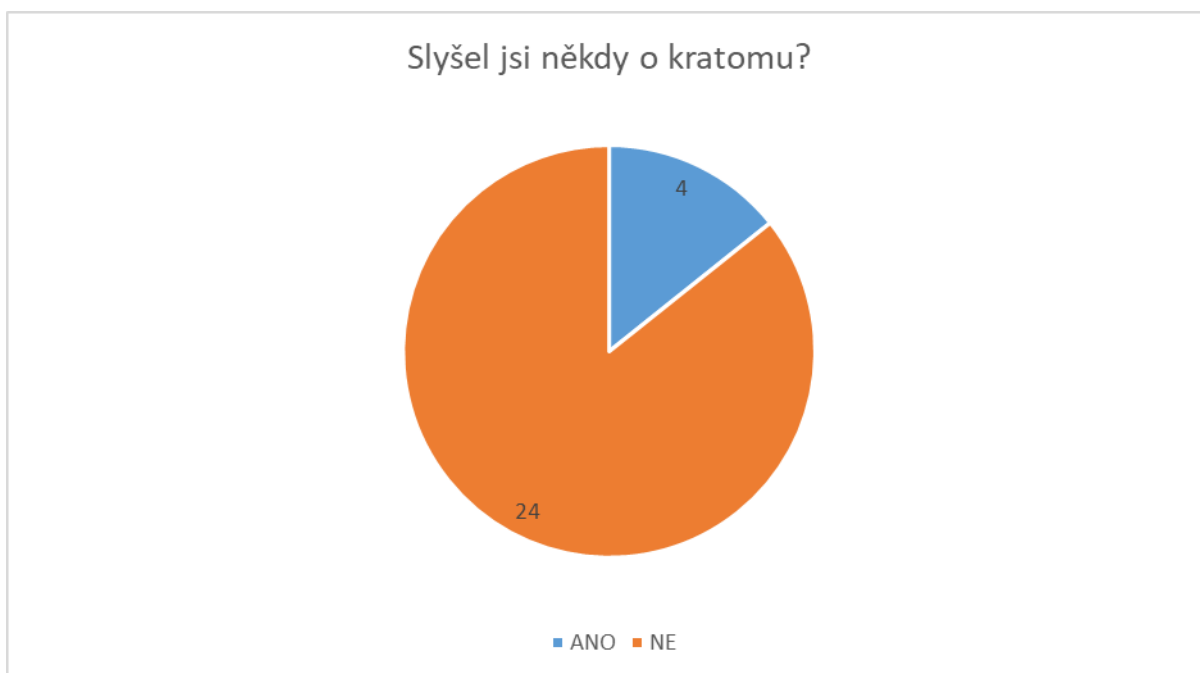
14. Zkoušel jsi někdy nikotinové sáčky?

Graf č. 14

15. Slyšel jsi někdy o kratomu?

Graf č. 15

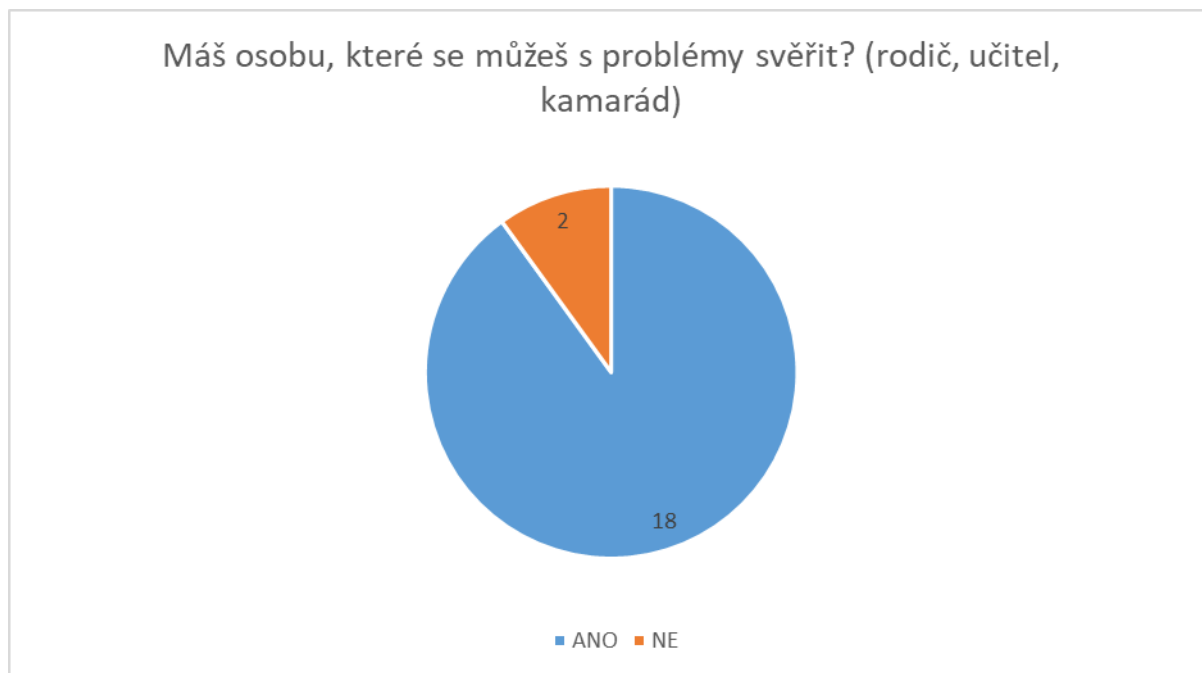
16. Zkoušel jsi někdy kraton?

Graf č. 16

17. Máš osobu, které se můžeš s problémy svěřit?

Graf č. 17

Závěr

Dotazníkového šetření se účastnilo 28 respondentů z 2. st. ZŠ a PrŠ.

Z šetření je patrné, že žáci chodí do školy rádi, cítí se zde bezpečně a mají zde své kamarády. Základní a známé návykové látky žáci znají, osobní zkušenost či užívání je téměř nulové. Avšak je třeba více informovat a seznámit žáky s novými a nebezpečnými návykovými látkami – nik.sáčky, kraton, nápoje PRIME, se kterými se žáci mohou setkat. Reagovat více na novinky na trhu.

Návrhy řešení, preventivní opatření

1. Specifická primární prevence

- a) Interaktivně vedené hodiny třídním učitelem (učiteli) v problematice drogové závislosti, otevřené a neautoritativní jednání – vyhýbat se zastrašování, výhrůžek, zákazů. Vytvořit pozitivní klima třídy, ve kterém vznikne prostor pro diskusi, možnou pomoc a vedení v dané problematice.
Seznámení učitelů s možnými návrhy vedení hodin. viz. příloha.
Zajistit návaznost na konané přednášky – odpovědnost tř. učitelů.
- b) Po celý školní rok dbát na problematiku nových produktů návykových látek, kyberprostoru, závislosti na internetu, sociálních sítích, mobilních telefonech a PC. Vytvořit pozitivní klima třídy, ve kterém vznikne prostor pro diskusi, možnou pomoc a vedení v dané problematice.
- c) Pokračovat v konání přednášek a besed (ACET., PČR, ČČK, LD, MěÚ Kutná Hora) – zaměřit pozornost nejen na násilí, záškoláctví, návykové látky, netolismus, ale preventivně se věnovat i ostatním oblastem rizikového chování. Škole byl schválen neinvestiční účelový příspěvek z rozpočtu Středočeského kraje v celkové výši 9 000,- Kč na realizaci aktivit z oblasti specifické primární prevence. Smlouva o poskytování preventivních programů byla podepsaná s ACET ČR, z.s.

2. Nespecifická primární prevence

a. Zájmové kroužky

	Zájmový kroužek	Vedoucí kroužku
1.	Kroužek hudebně pohybový	Mgr. Vokounová, Mgr. Holíková
2.	Kroužek keramický	Mgr. Hatáková, Mgr. Vňuková
3.	Kroužek Šikulky	Kameníková, Bc. Pešková
4.	Kroužek Mladého diváka	Mgr. Bulandrová, Mgr. Viznerová
5.	Kroužek „Logo“	Mgr. Turková, Suchánková
6.	Kroužek „Tvořivé ručičky“	Melounová
7.	Kroužek filmový	Mgr. Bulandrová

Dále:

- Podporovat vytváření zdravého stylu života pomocí zájmových činností žáků.
- Rozvíjet u žáků schopnosti, ve kterých vynikají.
- Zapojovat rodiny do života školy.
- Posílit význam třídy jako soc. skupiny a roli tř. učitele.
- Po celý školní rok dbát na problematiku kyberprostoru, závislosti na internetu, sociálních sítích, mobilních telefonech a PC. Vytvořit pozitivní klima třídy, ve kterém vznikne prostor pro diskusi, možnou pomoc a vedení v dané problematice.

• RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ – PLÁN AKCÍ 2024/2025

Název akce	Třída – ročník
Září	
Pravidla bezpečnosti ve škole a bezpečnost v silničním provozu	Přt
Vzájemné vztahy – respektování se	1.
Bezpečnost ve škole	LOGO
Bezpečné prostředí ve škole	PTB, PTC
Škola – vztahy mezi spolužáky, tolerance	PTB
Rizika krádeží, šikana, kyberšikana, schránka důvěry ve škole	PTB
Chování a bezpečnost ve škole i mimo školu	PTB
Bezpečné chování ve škole	PTC
Terorismus – 11.září	PTC
Vztahy ve škole, porušování společenských norem	PTC
Jsme tým	3.
Volný čas a jeho smysluplné využití	6.
Chování ve škole	6.
Beseda s Policií ČR – Zebra se za tebe nerozhlédne	7.
Beseda s Policií ČR – Chovej se jak máš, i když 15 ještě nemáš	7.
Zásady bezpečného chování ve škole, prevence šikany	8.
Chovej se jak máš, i když 15 ještě nemáš	8.
Přes bariéry s Policií ČR	8.
Seznámení se školním řádem, poučení o bezpečnosti	PrŠ
Láska a vztahy v rodině	PrŠ
Rovnoprávnost, rasismus, xenofobie	PrŠ
Konflikty v partnerských vztazích	PrŠ
Říjen	
Šikana – jak ji řešit, předcházet, jak ji poznat	Přt
Péče o zdraví	LOGO
Šikana a jiné projevy násilí	PTB, PTC
Místo, kde žijeme – předměty a látky, které ohrožují zdraví člověka	PTB
Bezpečné chování při kontaktu s cizími lidmi	PTC
Rodina – vztahy v rodině	PTC
Šikana, kyberšikana, týrané a zneužívané dítě, vyloučení z rodiny	PTC
Vztahy ve škole, porušování společenských norem	PTC
Nebud' čuně – knihovna – zákl.pravidla slušného chování	3.
Pozor nebezpečí - ACET	3.
Nebezpečí šikany ve škole a jak ji předcházet	6.
Dopravní výchova – Zebra se za tebe nerozhlédne	7.
Dopravní výchova v praxi	8.

Výživa člověka a její význam pro zdraví	PrŠ
Terorismus a jeho hrozba	PrŠ
Manipulace s lidmi	PrŠ
Konflikty v rodinném soužití	PrŠ
Zneužívání a zanedbávání dětí	PrŠ
Poradenské instituce	PrŠ
Zdravý způsob života	PrŠ
Listopad	
Péče o své zdraví	Přt
Bezpečné chování ve třídě a škole	1.
Pravidla společenského chování	1.
Vztahy ve třídě - šikana	LOGO
Komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi	PTB, PTC
Rizika protiprávního jednání a jeho postih	PTB
Přátelství – vztahy	PTC
Rasismus, diskriminace, morální a nemorální chování	PTC
Bezpečné zacházení s rostlinami	PTC
Naše tělo jako domov (ACET)	3.
On-line 200 – interaktivní výstava – bezpečný internet, kyberšikana	3.
Bezpečný internet - knihovna	3.
Proč nekouřit	6.
Bezpečný internet – Městská knihovna KH	7.
Bezpečný internet	8.
Vandalismus a boj proti němu	PrŠ
Konflikty v rodině, řešení konfliktů	PrŠ
Látky poškozující lidské zdraví	PrŠ
Prosinec	
První pomoc – tel.čísla, ošetření	Přt
Rodina – slušné chování, tolerance	1.
Partnerské vztahy	PTB, PTC
Zimní svátky - rizika	PTB
Zdravá strava, mentální anorexie, bulimie	6.
ACET - Moderní je nekouřit	7.
Prevence závislostního chování	8.
Proč nekouřit	8.
Org.sloučeniny - zdraví	PrŠ
Zneužívání léků a návykových látek	PrŠ
Leden	
Zdravá strava	Přt
Zdravý životní styl	PTB, PTC
Léčivé a návykové látky, první pomoc	PTB
Bezpečné chování při zimních sportech	PTC

Protiprávní jednání	PTC
Nebezpečí užívání alkoholu	6.
ACET - Závislosti	7.
Nenech si ubližovat – domácí násilí	8.
Škodlivost užívání alkoholu	8.
Touha po dobrodružství a objevování	PrŠ
Bezpečnost a při práci s chem.látkami a výrobky	PrŠ
Menšiny ve společnosti	PrŠ
Rizikové chování mládeže	PrŠ
Nevhodné sexuální chování	PrŠ
Pohlavně přenosné choroby	PrŠ
Únor	
Sportovní vyžití – jak je důležitý sport	Přt
Tolerance	LOGO
Zásady zdravého stravování	PTB, PTC
Vandalismus, trest.činnost mládeže, diskriminace a rasismus	PTB
Prevence pohlavních nemocí, výběr partnera	PTC
Nevhodné využívání volného času, nebezpečí drog, návykových látek, hraní na automatech, nebezpečí na sociálních sítích	PTC
Návykové látky, kouření, alkohol, zneužívání léků	PTC
Nebezpečí užívání drog	6.
ACET – Kult krásného těla	7.
Nebezpečí užívání návykových látek	8.
Nebezpečí sexuálního zneužívání	PrŠ
Plánované rodičovství	PrŠ
Vztahy mezi lidmi	PrŠ
Březen	
Jak správně nakládat s volným časem	Přt
Chování při setkání s cizími lidmi – cesta do školy, cesta domů	1.
Mezilidské vztahy	LOGO
Bezpečné chování v silničním provozu	PTB, PTC
Zásady správné životosprávy, rizika užívání energetických nápojů, kávy, alkoholu	PTB
Bezpečné chování během Velikonoc	PTC
Bezpečné chování v dopravním provozu	PTC
Chování k národnostním menšinám	PTC
Dopravní výchova – odpovědnost – návykové látky	3.
Kyberšikana, projevy, následky, předcházení	6.
21.3. Ponožkový den	7.
Vztah k autoritám, zásady slušného chování	8.
Encyklopedie, odborná literatura – téma související s RCH	PrŠ
Promiskuita	PrŠ

Duben	
Nebezpečné užívání internetu, kyberšikana	Přt
Prevence šikany	LOGO
Dospívání – prevence rizikového chování	PTB, PTC
Chování v situacích mimořádných událostí	PTB
Nebezpečí náboženských sekt	PTC
Plánované rodičovství	PTC
Správné chování v silničním provozu	6.
Zdravé vztahy ve třídě	8.
Sex, AIDS, vztahy	8.
Květen	
Nebezpečí užívání alkoholu a cigaret	Přt
Bezpečnost silničního provozu – látky ovlivňující naše chování	1.
Chování při hře	1.
Chování při hře	LOGO
Vztahy mezi dětmi – nebezpečí užívání alkoholu, pnav.látek	LOGO
Zneužívání léků, návykových látek	PTA
Živelné pohromy, evakuace	PTB, PTC
Rostliny jako drogy a jejich zneužívání	PTB
Možnosti sportovního využití ve volném čase	6.
Pomněnkový den – MD pohřešovaných dětí	7.
Poruchy příjmu potravy	8.
Sociální sítě a jejich nebezpečí	8.
Poškození lidských práv a práv dítěte	PrŠ
Červen	
Nebezpečí užívání drog – upozornění na cizí lidi, učíme se říci NE	Přt
Volný čas a jeho smysluplné využití	LOGO
Rizikové sporty o prázdninách	PTA
Linka důvěry, důležitá tel. čísla	PTB, PTC
1.pomoc	PTB, PTC
Rizikové chování při letních sportech	PTB
Rizikové faktory na koncertech, festivalech	PTB
Bezpečné chování při letních sportech	PTC
Bezpečné chování v přírodě	6.
Sportovní vyžití ve volném čase	8.
Bezpečné chování v přírodě	8.
Těším se na prázdniny – možné nebezpečí o prázdninách	PrŠ

7 PŘÍLOHY

LEGISLATIVA

Platná legislativa vztahující se k prevenci rizikového chování a funkci školního metodika prevence:

- **Vyhláška č.72/2005 Sb.**, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění č.116/2011 Sb., č.103/2014 Sb., č.197/2016 Sb.
- **Vyhláška č.317/2005 Sb.**, o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhl. č. 412/2006 Sb., č.329/2013 Sb., č.272/2014 Sb.
- **Zákon č.262/2006 Sb.**, zákoník práce, ve znění z.č.585/2006 Sb., z.č.181/2007 Sb., z.č.261/2007 Sb., z.č.296/2007 Sb., z.č.357/2007 Sb., z.č.362/2007 Sb., z.č.126/2008 Sb., z.č.382/2008 Sb., z.č.347/2010 Sb., z.č.427/2010 Sb., z. č.185/2011 Sb., z.č.341/2011 Sb., z.č.364/2011 Sb., z.č.365/2011 Sb., z.č.367/2011 Sb., z.č.375/2011 Sb., z.č.466/2011 Sb., z.č.167/2012 Sb., z.č.385/2012 Sb., z.č.396/2012 Sb., z.č.399/2012 Sb., z.č.155/2013 Sb., z.č.303/2013 Sb., z.č.101/2014 Sb., z.č.182/2014 Sb., z.č.250/2014 Sb., z.č.205/2015 Sb.
- **Zákon č.561/2004 Sb.**, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, v úplném znění
- **Zákon č.562/2004 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona
- **Zákon č.563/2004 Sb.**, o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění z.č.383/2005 Sb., z.č.179/2006 Sb., z.č.264/2006 Sb., z.č.189/2008 Sb., z.č.384/2008 Sb., z.č.223/2009 Sb., z.č.422/2009 Sb., z.č.159/2010 Sb., z.č.420/2011 Sb., z.č.198/2012 Sb., z.č.333/2012 Sb., z.č.197/2014 Sb., z.č.82/2015 Sb., z.č.379/2015 Sb.
- **Zákon č.167/ 1998 Sb.**, zákon o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů č.354/1999 Sb., č.117/2000 Sb., č.132/2000 Sb., č.57/2001 Sb., č.185/2001 Sb., č. 407/2001 Sb., č.320/2002 Sb., č.223/2003 Sb., č.362/2004 Sb., č.228/2005 Sb., č.74/2006 Sb., č.124/2008 Sb., č.141/2009 Sb., č.291/2009 Sb., č.41/2009 Sb., č.281/2009 Sb., č.106/2011 Sb., č.341/2011 Sb., č.375/2011 Sb., č.167/2012 Sb., č.18/2012 Sb., č.50/2013 Sb., č.273/2013 Sb., č.243/2016 Sb., č.298/2016 Sb., č.135/2016 Sb.

- **Zákon č.379/2005 Sb.**, o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů č.225/2006 Sb., č.274/2008 Sb., č.305/2009 Sb., 375/2011 Sb., č.247/2014 Sb.
- **Zákon č.109/2002 Sb.**, o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, ve znění nálezu č.476/2004 Sb., ve znění zákonů č.562/2004 Sb., č.563/2004 Sb., č.7/2009 Sb., č.41/2009 Sb., 281/2009 Sb., č.352/2011 Sb., 375/2011 Sb., č.333/2012 Sb., č.401/2012 Sb., č.303/2013 Sb.
- **Zákon č.40/2009 Sb.**, trestní zákoník, ve znění č.306/2009 Sb., č.181/2011 Sb., č.330/2011 Sb., č.357/2011 Sb., č.375/2011 Sb., č.420/2011 Sb., č.193/2012 Sb., 360/2012 Sb., č.390/2012 Sb., č.399/2012 Sb., č.494/2012 Sb., č.241/2013 Sb., č.259/2013 Sb., č.105/2013 Sb., č.141/2014 Sb., č.86/2015 Sb., č.165/2015 Sb., č.47/2016 Sb., č.150/2016 Sb., č.163/2016 Sb., č.323/2016 Sb.
- **Vyhláška č.60/2006 Sb.**, o postupu při zjišťování psychické způsobilosti pedagogických pracovníků školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školských zařízení pro preventivní výchovnou péči a o podrobnostech o školení osob žádajících o akreditaci k oprávnění zjišťovat psychickou způsobilost
- **Vyhláška č.15/2005 Sb.**, kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění novely č.225/2009 Sb., č.195/2012 Sb.
- **Vyhláška 438/2006 Sb.**, kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění č.244/2011 Sb., č.124/2014 Sb., č.198/2015 Sb.
- **Nařízení vlády č.463/2013 Sb.**, o seznamech návykových látek
- **Vyhláška 263/2007 Sb.**, stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí.
- Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT – 21149/2016

Sociální síť v případě řešení problémů rizikového chování:

- **PPP Kutná Hora**

PhDr. Bláhová, Mgr. Skalníková (vedoucí pracoviště)

tel.: 327 311 362, 731 417 146, kutnahora@pppsk.cz

- **SPC Kolín**

Mgr. Ladislava Vavrincová (ředitelka)

Mgr. Lenka Radoměřská (speciální pedagog)

PhDr. Procházková (psycholog)

tel.: 321 729 600, 321 713 144, spc@zskolin.cz

- **SVP Kolín**

PhDr. Jan Čuchal (vedoucí SVP) – tel.: 778 420 909, 777 738 794

info@svp-kolin.cz

- **Obvodní oddělení PČR**

tel.: 974 875 700

- **Policie ČR**

p. Doležalová – tel.: 974 875 526

p. Šibrava, p. Tátovský – tel.: 974 875 328

- **Policie ČR**

Preventivní programy pro školy, konzultace

tel.: 974 875 207-8

Mgr. Marečková – tel.: 606 691 240

- **Městská policie**

tel.: 156

- **Probační a mediační služba ČR**

Mgr. Jana Múdra (vedoucí střediska) – tel.: 734 362 959, jmudra@pms.justice.cz

PhDr. Eva Filipová (krajský vedoucí) – tel.: 737 247 524

- **OSPOD Kutná Hora**

Mgr. Šárka Zittová (vedoucí oddělení) – tel.: 327 710 286

zittovas@mu.kutnahora.cz

- **Nemocnice Kutná Hora** – tel.: 327 503 111

- **MUDr. Radosová Milada, dětská psychiatrie Havlíčkův Brod** – tel.: 569 429 245

milada.radosova@seznam.cz

- **MUDr. Šulcová, dětská neurologie** – tel.: 327 512 177

- **ACET ČR,o.s.**

Radek Pospíšil – Zvol si život

tel.: 602 458 184

Michal Koťátko – Hledači pokladů

tel.: 605 785 746

- **Klinická psychologie**

PhMgr. Josef Neckář – tel.: 604 752 535 (Čáslav)

- **Povídej Kutná Hora, o.s.**

Poradna pro lidi v tísní – tel.: 327 511 111

Linka důvěry – tel.: 602 874 470, linkaduvery@kh.cz

- **SVP Pyramida Rybitví**

Ambulantní péče, výchovně léčebný pobyt – tel.: 466 680 338

svp_pyramida@volny.cz

Mgr. Martin Fiala – vedoucí střediska, speciální pedagog – etoped

- **K-centrum Kolín**

Bc. Lenka Pethöová, DiS. - vedoucí

tel.: 777 847 071, kc@prostor-plus.cz@kackokolin

- **Linka bezpečí**

tel.: 800 155 555

- **Linka Vzkaz domů**

tel.: 800 111 113

- **Krajský úřad SK**

Krajský koordinátor prevence - www.stredocech.cz; www.kr-stredocesky.cz

- **Alternace – občanské sdružení**

PhDr. Eva Filipová – tel.: 602 671 670, o.s.alternace@seznam.cz

- **Hasičský záchranný sbor**

Mgr. Kramářová – tel.: 737 681 029

- **Městský úřad Kutná Hora**

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Mgr., Bc. Marián Šlesingr, DiS., socialni@mu.kutnahora.cz

tel.: 327 710 111 – ústředna

- **Městský úřad Kutná Hora**

Odbor správní – přestupky

Bc. Eva Haroková, harokova@mu.kutnahora.cz

tel.: 327 710 111 – ústředna

Náměty na vedení hodin - prevence kouření

Zdroj: Shapiro, S.,1997

Preventivní program pro děti mladšího školního věku by měl být vystavěn na pochopení zdraví jako „celistvosti“. To znamená, že zdraví chápeme jako celek, který je rozdělen na několik částí, jež spolu úzce souvisí. Cokoliv se tedy stane s jednou částí zdraví, bude ovlivňovat i ostatní části.

Pro lepší pochopení si můžeme uvést příklad květiny, která se skládá z lístků, jež tvoří květ. Každý lístek květiny tvoří jeden aspekt zdraví – tělesné (fyzické), citové (emoční), duševní (mentální), společenské (sociální), osobní (seberealizační) a duchovní zdraví.

- **Tělesné** (fyzické) zdraví je ovlivňováno tím, jak naše tělo pracuje a jak pracují všechny tělesné systémy. Důležité je pochopení schopnosti těla správně pracovat, abychom mohli zaznamenat, že je něco v nepořádku.
- **Duševní** (mentální) zdraví je spojováno se získáváním informací. Zda-li jsme schopni informace vyhledávat, jakým způsobem s nimi nakládáme, Jsme-li schopni získávat vědomosti z různých zdrojů a vykonávat rozhodnutí zodpovědná vůči našemu tělu.
- **Citové** (emocionální) zdraví je spojeno s pochopením citových stavů a reakcí a se schopností tyto stavy a reakce vysvětlit.
- **Společenské** (sociální) zdraví je spojováno s pochopením sebe sama jako individuality, jako jedinečného muže či ženy a náš vztah s ostatními lidmi. Potřebujeme pochopit, co je pro nás důležité ve vztahu s přáteli, rodinou, chlapcem či dívkou či lidmi, se kterými se setkáváme.
- **Osobní** (seberealizační) zdraví je spojeno s tím, jak vidíme sebe sama jako osobnost, jak se rozvíjí naše ego, čeho bychom chtěli v životě dosáhnout, v čem vidíme osobní úspěch a uspokojení.
- **Duchovní** (spirituální) zdraví je spojeno se smyslem našeho bytí, je jádrem naší existence, které nás drží pohromadě.

Celý program by měl směřovat ke zodpovědnosti jedince za sebe i za ostatní. Žáci by měli pochopit, že jsou důležitou součástí společnosti a že zodpovědné chování znamená mimo jiné i neuzívat drogy. Téma odpovědnosti je důležitou součástí demokratické společnosti. Žáci

budou získávat informace, ale pokud je nezačlení do svého životního stylu, budou jim k ničemu. Proto není ani vhodné, aby žáci byli při vzdělávání v oblasti prevence známkováni.

Učitelé jsou pro žáky důležitými modely chování. Učitelé by měly rozvíjet ty způsoby výuky, jenž jsou pro žáky aktivizující a efektivní.

Učební metody můžeme znázornit v takzvané pyramidě učení či učebních metod, která nám ukazuje, že čím víc je žák vtažen do procesu učení, tím víc informací a schopností získává. Jedná se nám tedy o zvolení té nejefektivnější metody, která zdůrazňuje proaktivní způsob učení, ve kterém žák přebírá zodpovědnost za své učení.

Nikdo však nemůže někomu říci co se má naučit nebo získat ze své aktivity. Je pouze na žákovi, aby získal zkušenosti. Na učiteli zůstává zodpovědnost za vytváření atmosféry optimálního učení.

- **Výklad** (5% zapamatování) – Přednáška či výklad bývá nejčastěji vedená učitelem. Je to rychlá forma poskytnutí informací. Jejich úloha může být velice prospěšná, ale mají také i své nevýhody. Mohou být nudné a to převážně tehdy, jsou-li příliš dlouhé a nepodaří-li se učiteli žáky aktivně zapojit. To je pro učitele ovšem velice obtížné se této chybě vyhnout, jelikož při výkladu jsou žáci stavěni do role pasivních posluchačů. Výhodou přednášek však zůstává možnost integrace do dalších učebních metod.
- **Čtení** (10% zapamatování) - Individuální či skupinové čtení je důležitou metodou a v kombinaci s ostatními učebními metodami umožňuje lepší přístup k učení formou řešení problémů.
- **Audiovizuální metoda** (20% zapamatování) – Videokazety a filmy mohou podpořit myšlení žáků. Je však důležité, aby byly před promítnutím pečlivě prozkoumány. Audiovizuální učení se zvyšuje s následnou diskusí o promítnutém materiálu.
- **Demonstrace** (30% zapamatování) – Učení je závislé na schopnosti studenta zpracovávat informace. Každý žák ke svému učení upřednostňuje jednu ze svých schopností více než ty ostatní. Někteří žáci upřednostňují učení posloucháním, jiní dané informace musejí číst, či názorně sledovat, jiní dávají přednost aktivnímu způsobu učení. Pomocí demonstrací mohou učitelé asistovat žákům ve všech učebních stylech. Demonstrace může mít různé podoby od transparentů, pracovních listů, plakátů, které umožňují žákům jak vidět, tak i slyšet, co učitelé říkají.

- **Diskuse ve skupinách** (50% zapamatování) – Diskuse představuje verbální výměnu názorů či myšlenek mezi žáky a vedoucím. Umožňuje podělit se vzájemně o své názory, myšlenky, pocity, které se vztahují k danému problému či tématu. Diskuse jsou zvláště důležité pro možnost svobodně vyjádřit své myšlenky a vyslyšet i odlišné názory svých spolužáků.
- **Praktické cvičení** (70% zapamatování) – Tento způsob učení bývá pro žáky velice zábavný avšak účinný k vyjádření a řešení problému. Z názvu můžeme usoudit, že při této metodě se využívá hraní rolí či životních situací. Žáci jsou vyzváni, aby přijali určitou roli, jenž jim není vlastní, a zahráli životní situaci, která může mít více řešení. Společně pak skupina o dané situaci diskutuje a hledá řešení.
- **Učení ostatních** (90% zapamatování) – Tato metoda patří k nejefektivnějším pro způsob, jak získat pozornost studentů a měnit tak jejich chování. Žák, který učí ostatní žáky si sám zapamatuje 90 % informací.

Pravidla diskuse ve třídě

Jakákoliv činnost ve třídě probíhá efektivněji, pokud si je každý vědom pravidel, které musí dodržovat a jednat podle nich.

1. Naslouchat jeden druhému
2. Mluví vždy jeden
3. Zůstat u jednoho tématu
4. Všechny nápady jsou důležité
5. Podporovat sebeúctu
6. Nepřípustné chování – nesoudit lidi za jiný názor
7. Vážít si všech studentů – každá otázka má svou cenu

Komunikativní dovednosti vedoucího

Vedoucí by měl přinášet nápady, vést skupinu, dát najevo, že žákům rozumí. Existuje 5 komunikativních dovedností, které mohou usnadnit komunikaci ve skupině.

1. Naslouchání
2. Odrážení – doslovné opakování toho, co řekla jiná osoba. Pomáhá k ujištění se, zda byl názor slyšen správně či žák má možnost upřesnit svůj názor.
3. Vyjasňování

4. Kladení otázek – používat střídavě a s mírou.
  - Používat otevřené otázky
  - Ptát se vždy jen na jednu věc
  - Ověřit si žákovy odpovědi
  - Dát dítěti oddechový čas – při těžké otázce nabídnout možnost více času či radu
  - Zakončit v pozitivním tónu
5. Hledání příkladů – nabídnout možnost uvedení příkladu

I. Anatomie a fyziologie kouření

Cíl:

- Popsat základní anatomii plic
- Rozpoznat účinky dehtu na dýchací systém
- Rozlišit mezi dočasným a trvalým poškozením plic vlivem kouření

Pomůcky:

- Náčrt učitele „Kudy proudí vzduch“ (Využití obrázkového materiálu. Každý obrázek upoutá pozornost žáků)

Činnosti:

- Naučit žáky správně dýchat. Dechové cvičení:
  1. Položit ruku na břicho (žaludek) či papírovou kuličku
  2. Zavřít ústa
  3. Zhluboka se nadechnout nosem a upozornit na potřebu nádechu do břicha tak, aby se papírová kulička či míček nadevlnil. Dýcháme bránicí. (Učitel pozorně sleduje žáky – opravuje chybné dýchání)
  4. Hluboký výdech
- Na obrázku vysvětlit kudy proudí kouř při kouření do plic a jeho účinky na organismus

II. Fyziologické účinky kouření

Cíl:

- Po dokončení tohoto cvičení bude žák schopen popsat fyziologické účinky kouření a účinek dehtu na živou hmotu

Pomůcky:

- Láhev s uzávěrem
- 5,0 – 7,5 cm dlouhá trubička
- Vata
- Plastelína
- Cigareta
- Zápalky
- Nástěnná mapa s popisem účinku tabáku na organismus
- Fotografie zdravých plic a plic kuřáka

Činnost:

Sestrojte kuřácký přístroj:

- Vypláchněte a usušte láhev
- Do uzávěru láhve vyřízněte otvor přibližného průměru trubičky
- Prostrčte trubičku otvorem a utěsněte ji plastelínou, aby mezi trubičkou a uzávěrem láhve nebyla žádná mezera
- Do jednoho konce trubičky zasuňte cigaretu (podle potřeby utěsnit) a druhý konec trubičky zasuňte do vaty
- Řádně zašroubujte uzávěr s cigaretou
- Stlačte láhev a vytlačte z ní vzduch
- Zapalte cigaretu a pomalu pouštějte láhev
- Probrat s žáky choroby související s kouřením, fakta o kouření z nástěnné mapy
- Prohlédnout fotografie zdravých plic a kuřákových plic

Pozorujte:

- Jak vypadá vata po kuřáckém testu?
- Jak vypadá láhev po kuřáckém testu?

- Možná diskuse – Jak si myslíte, že cigaretový kouř působí v plicích člověka?

Pokus:

- Vyndejte kousek vaty z kuřáckého přístroje a rozetřete ji na listy rostlin. Co se stane?

III. Kouření a jeho nebezpečí pro zdraví

Cíl:

- Po dokončení tohoto cvičení bude žák schopen vysvětlit charakteristiku alespoň jedné nemoci, která souvisí s kouřením

Pomůcky:

- Knihovna
- Internet
- Domácí knihovna
- Časopisy
- Tabule

Činnost:

- Knihovna – Žáci utvoří pracovní skupinky po 4, vyhledávají informace a nemoc spojenou s kouřením, kterou budou zkoumat (učitel je pomocníkem a rádcem, dohlíží, aby každá skupina měla jinou nemoc způsobenou kouřením, popřípadě nabídne variantu nemoci)
- Diskuse o výzkumu – skupiny seznámí ostatní žáky s danou nemocí, kterou zkoumali

4. Krátkodobé a dlouhodobé účinky kouření tabáku x marihuany

Cíl:

- Žáci budou vědět, že většina účinků kouření je negativních

Pomůcky:

- Papír
- Tužka
- Tabule

Činnost:

- Hra na klady a zápory

Třída bude rozdělena do 2 skupin. Každá skupina si zvolí svého kapitána, který bude zapisovat odpovědi své skupiny. Každá skupina bude mít jiný úkol:

1. skupina bude vymýšlet negativní účinky kouření
2. skupina bude vymýšlet pozitivní účinky kouření

Délka hry trvá cca.10 minut. Poté učitel napíše na tabuli 2 kategorie účinků. Každá skupina seznámí ostatní spolužáky se svými odpověďmi – pokud jsou přijaty i ostatními členy třídy, učitel je napíše na tabuli.

V této hře neexistuje vítězná skupina, ale hra slouží k představě o počtu účinků z daných 2 možností.

5. Vliv vrstevníků

Cíl

- Žák pozná tlak vrstevníků jakožto mocný podnět pro rozhodování

Činnost

Hra – „Většina“

Vliv skupiny (většiny) se dá lehce předvést ve hře „Většina“

S vůdčími osobnostmi třídy se učitel předem tajně domluví, že na danou otázku se přikloní k záporné odpovědi a budeme sledovat zbývající členy skupiny, jak budou reagovat. Spolužáci se častokrát nechají strhnout „většinou“ či žáky, kteří jsou vůdčími osobnostmi i přes jejich vlastní názor.

Společně se dále prodiskutuje otázka tlaku vrstevníku a proč je důležité být na tento tlak připraven. Žáci mohou vymýšlet varianty, jak odmítnout cigarety ze strany kamarádů.

Nabídka preventivních besed

Městský úřad Kutná Hora

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Havlíčkovo náměstí 552

284 01 Kutná Hora

Bc. Tereza Bukovičová

Tel.: 327 710 277, bukovicova@mu.kutnahora.cz

Téma:

1.stupeň

1. Já a moje rodina
2. Jak se chovat ke zvířatům, které neznám
3. Jak se chovat, abych měl kamarády
4. Jak se chovat, když mě osloví cizí člověk, kterého neznám
5. Ne všichni vypadáme stejně
6. Jaká telefonní čísla bych měl znát
7. Jak se bezpečně chovat na ulici

2.stupeň

1. Znáám svá práva, ale měl bych znát i své povinnosti
2. Šikana, rasismus, xenofobie, ...
3. Mám se rád – drogy, sex, sebepoškozování, anorexie, sebevražda, bezpečný internet
4. Jak se správně vyjadřovat

**ACET – certifikovaný program MŠMT “ZVOL SI ŽIVOT“
(02/17/1/CE) /2. st. + SŠ**

	TÉMA
1.	Bolest – nemoc jménem šikana
2.	Přátelství a láska
3.	Jak si nenechat ublížit
4.	Sex, AIDS a vztahy
5.	Jak se nenechat podvést
6.	Etická výchova
7.	Holokaust a předsudky
8.	Závislost
9.	Moderní je nekouřit
10.	Skrytá nebezpečí internetu
11.	Poruchy příjmu potravy
12.	Světová náboženství a sekty
13.	Kult krásného těla

ACET – program pro 1. st. s názvem “HLEDAČI POKLADŮ”

	TÉMA
1.	Kamarádem být, kamaráda mít
2.	Jsme parta
3.	Jsme tým
4.	Plavba po moři
5.	Říkat ano, říkat ne
6.	Naše tělo jako domov
7.	Šikana, škádlení a já
8.	Pozor nebezpečí
9.	Aby učení nebylo mučení
10.	Moje planeta, můj domov

ACET – programy rozvojové pomoci

	TÉMA
1.	Uganda – perla Afriky
2.	Zimbabwe – kaše a slzy k snídani
3.	Filipíny – země 7 107 ostrovů

NÁVRH REALIZACE DLOUHODOBÉHO PROGRAMU PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO 2. STUPEŇ, ŠKOLNÍ ROK 2021/2022

Primární prevence bude realizována komplexně ve všech třídách 2. stupně **prostřednictvím certifikovaného programového bloku „Zvol si život“ (02/17/1/CE) a „Hledači pokladů“ poskytovatele ACET ČR, z. s., Čs. Armády 492, 537 01 Chrudim, IČ: 49439910.**

Programy jsou vybrané a navrženy tak, aby pokrývaly co největší spektrum oblastí primární prevence rizikového chování a aby na sebe v jednotlivých třídách tematicky navazovaly.

Zároveň jsou upraveny pro specifickou cílovou skupinu dětí na praktických školách.

V případě aktuální potřeby nebo na návrh metodika primární prevence je změna po domluvě možná.

A/ NÁVRH REALIZACE A TERMÍNY

Realizace proběhne každý den 2x, pro skupinu mladších a starších dětí – navrhuji programy realizovat v tom pořadí, jak jsou uvedeny (z důvodu návaznosti a střídání obsahu a formy):

23. 9. 2021: Bolest – nemoc jménem šikana

Oblast primární prevence:

Prevence agrese, šikany a násilí, zdravé vztahy, upevnění třídního kolektivu:

Rozpoznat šikanu není vždy tak jednoduché, jak se zdá.

A pokud se vyskytne, tak co s tím? Interaktivní program pro třídní kolektivy je nejen prevencí šikany, ale také pomáhá třídě komunikovat o tom, co je v jejich vztazích dobré, co by se mohlo zlepšit a co je pro to třeba dělat. Program je možno modifikovat i pro starší děti (viz tabulka níže).

13. 10.: Skrytá nebezpečí internetu

Oblast primární prevence:

Prevence kyberšikany, bezpečí na internetu:

Počítačové hry: násilí a závislost. Témata rizik internetu: lživý obsah, pornografie, nebezpečné kontakty, sexting, nebezpečí webkamer, etika chatování, etika pořizování fotografií a videí, ochrana osobních informací a hesla.

10. 11.: Sex, AIDS a vztahy

Oblast primární prevence:

Prevence rizikového sexuálního chování

V nedávno aktualizovaném programu se kromě informací o HIV/AIDS, cestách nákazy, rizicích a prevenci setkají žáci a studenti s dotekem reálného života prostřednictvím zážitkové aktivity – GAMEBOOK. V této hře se sami rozhodují v různých situacích a mohou tak „zakoušet“ důsledky svých rozhodnutí. Vše poté společně reflektujeme. Interaktivní program se snaží jít ke kořenům toho, proč si mnoho lidí počíná ve vztazích nezodpovědně a společně hledáme se studenty řešení.

10. 12.: Moje tělo jako domov

Oblast primární prevence:

Prevence závislostního chování, užívání návykových látek

Interaktivní a zážitkový program zacílený na ranou prevenci nezdravých stravovacích návyků a zneužívání návykových látek (nezdravé jídlo, "Energy drinky" a kouření). Naše tělo je jako „domov, ve kterém bydlíme“ a proto je třeba o něj správně pečovat. Cílem je přijmout zodpovědnost za své tělo, umět popsat co mu prospívá a co škodí a být pozitivně motivován ke zdravému životnímu stylu a střídmosti. (2×45 minut)

11. 2.: Finanční gramotnost

Oblast primární prevence:

Finanční gramotnost, prevence dluhových pastí

Zdravé zásady správy financí formou *HRY NA ŽIVOT*. Žáci si v týmech na herních plánech sestavují rodinné rozpočty pomocí kartiček a vyrovnávají se s různými životními situacemi a změnami. V rámci této hry se učí základním principům sestavení rozpočtu rodiny, reagují na pokles příjmů a stanovují si priority na základě svých možností. Dále je zmíněno nebezpečí dluhových pastí, co je to bohatství, investice a také to, že peníze nejsou všechno... Hra se od svého uvedení na podzim 2019 dočkala velkého ocenění u žáků i učitelů.

17. 3.: Jsme tým (aneb „Putování přes hory“)

Oblast primární prevence:

Prevence agrese, šikany a násilí, zdravé vztahy, upevnění třídního kolektivu:

Tento program nás zavede do hor. Interaktivní a zážitkový program s důrazem na objevení hodnoty spolupráce. Rozvoj empatie a prosociálnosti. Žáci dostanou příležitost reflektovat své chování a spolupracovat s ostatními na změně.

8. 4.: Říkat ano, říkat ne (aneb „Mezi indiány“)

Oblast primární prevence:

Zdravý vztah k autoritám, meze authority

Tato část programového bloku „Hledači pokladů“ je zaměřená na zdravý vztah k autoritám – rodičům, učitelům, vedoucím kroužků, starším lidem. Program řeší vztah zodpovědnosti a práv. Cílem je pomoci žákům vážit si dobrých autorit a umět říci ne v případě překročení mezí.